

03.2023
JG 27
#01

RANDKRANT

Maandblad over de Vlaamse Rand

FR-DE-EN
Traductions
Übersetzungen
Translations

LUCHTHAVEN

Er hangt wat in de lucht

TOPDOKTER ELISABETH DE WAELE
'Het geeft veel
voldoening om mensen
te kunnen helpen'

Bouwen aan
betaalbaar wonen

Street art kleurt de stad

Tine Hens ontkracht
de klimaatdooddoeners

DE KETTING

Wout Vanden Driessche (21) uit Groot-Bijgaarden werd door Riccardo Scheerlinck aangeduid om **de ketting** voort te zetten. Vanden Driessche is ook gekend als rapper Moose.

INHOUD

- 06 Van Asse tot Zaventem
- 09 Jonge wind
- 10 Figurant
- 19 Bouwwerk
- 21 Mijn boek, mijn vriend
- 24 Cultuurinterview
- 32 Gemengde Gevoelens

‘Muziek is mijn lange leven’

Wout Vanden Driessche, alias rapper Moose, groeide op in Groot-Bijgaarden. Hij woont er nog steeds. ‘Ik studeer psychologie aan de Vrije Universiteit Brussel. Momenteel doe ik een schakeljaar om nadien mijn master te behalen. De keuze voor psychologie kwam er na lang zoeken en nadenken. Toen ik mijn secundair afrondde, was ik nog een jong veulen. Ik wist niet wat ik wilde doen. Psychologie is wel mijn ding. Het heeft ook een weerslag op mijn hobby. Al mijn vrije tijd gaat naar het maken van hiphop. Psychologie kan misschien meer diepgang in mijn nummers brengen.’

‘Hoe ik aan de slag ga? Ik pen eerst een tekst neer en ga dan naar een beatmaker waarmee ik samenwerk. Ik schreef al zeker 150 pure teksten, maar het vergt wel wat tijd voor je een nummer ook effectief kunt uitbrengen. In maart komt mijn EP *Bouwen* uit. Wat mensen ervan zullen vinden? Moeilijk te zeggen. De kwaliteit van muziek is altijd een subjectief gegeven.’

Vijverfestival

Vanden Driessche is trots dat hij in de Westrand al in het voorprogramma van Brihang mocht optreden. Hij stond ook al op de planken op het gekende Vijverfestival in Dilbeek. Daar werd hij aangekondigd als ‘een jonge wolf uit ons eigen Dilbeek die zich met taal als zijn voornaamste wapen een weg baant naar ieders hart. Iemand om in de gaten te houden.’

Opmerkelijk: heel wat rappers verkiezen het Engels voor hun nummers, Moose niet. Hij rapt in het Nederlands. ‘Ik vind dat belangrijk. Sommige zangers proberen het in het Engels, maar produceren dan een soort

tussentaal met veel haar op en een Vlaams accent. Er zijn anderen, met het Engels als moedertaal, die dat veel beter kunnen. Daarom blijf ik trouw aan het Nederlands, de taal waarin ik het best rap.’

Draad opnemen

Omwille van corona zijn enkele plannen niet kunnen doorgaan. ‘We zaten in quarantaine en konden een tijdje niemand ontmoeten. Wat zou het geweest zijn, mochten we geen corona hebben gekend? Dan stond ik wellicht al verder. Ik maak wel opnieuw nummers en groei daarin. De onderwerpen waarover ik zing, gaan over een heel spectrum van gebeurtenissen die het leven kleuren, in welke zin dan ook. Je verloren voelen, een onbeantwoorde liefde, noem maar op. Het belangrijkste is dat ik zinnen maak die mensen aanspreken en waarin ze zichzelf kunnen herkennen.’

Verstedelijking

Vanden Driessche woont nog bij zijn ouders in Groot-Bijgaarden. ‘Ik woon er graag, al is de verstedelijking voelbaar. De laatste jaren zijn er veel appartementen bijgekomen. Brussel deint uit. Dat is niet altijd negatief, want ik woon hier graag omwille van de mensen die ik ken, niet omwille van de gebouwen of de infrastructuur. Ik heb graag groen en ademruimte, af en toe wat rust en stilte.’ Hij hoopt wel dat er een impuls komt om de lokale economie te stimuleren. ‘Dat zou het sociaal leven ten goede komen. Veel handelszaken verdwijnen.’ Uitgaan doet de rapper in Gent of Brussel. Of op café in The Living in Dilbeek. ‘Daar komt veel jeugd samen.’ •

TEKST Joris Herpol – FOTO Filip Claessens

CULTUUR

‘Je kiest zelf wat je met je bagage doet’

In een hoogstpersoonlijke monoloog die geen mens onberoerd laat, vertelt Charlotte

De Groof hoe het voelt om je jeugd lang onder emotioneel misbruik gebukt te gaan.

Ze vertelt er meteen bij hoe het haar is gelukt om de rug te rechten.

EN OOK

- 14 **Levenskunst**
met Mariek Vanden Abeele en Nina Van Eeckhaut
- 20 **Twintig jaar taalonderzoek**
- 26 **Vanzelfsprekend omgaan met mensen met dementie**
- 31 **Expo Second Sight**
Ode aan de subtiliteit

VERDELING RandKrant maart wordt bus-aan-bus verdeeld in Grimbergen, Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppeem, Tervuren, Overijse en Hoeilaart.

18

Bouwen aan betaalbaar wonen

Sociale huisvesting mag geen eiland vormen, maar moet deel uitmaken van een ruimer beleid van betaalbaar en kwalitatief wonen. Dat is de boodschap van de sociale huisvestingsmaatschappij Elk zijn Huis in Tervuren.

22

17

12

Street art kleurt de stad

Vilvoorde is een van de pioniers van street art in Vlaanderen. De stad telt meer dan vijftig verschillende creaties van lokale, nationale en internationale kunstenaars. Ze geven kleur aan kale, grijze vlakken en fleuren straten en pleinen op.

De Zoonbeek mag opnieuw slingeren

Het opnieuw laten meanderen van beken zorgt voor meer plaatselijke waterinfiltratie, wat goed is in deze droge tijden. De Zoonbeek is een belangrijke levensader voor de natuur in de regio van de oostelijke toegangspoort tot het Pajottenland.

Er hangt wat in de lucht

In de reeks Randlabeur houden we de economie in onze regio tegen het licht. Deze editie hebben we het over Brussels Airport. Het is de motor die de economie een hoge vlucht doet nemen, maar ligt ook onder vuur.

TEKST Jan Haeverans – FOTO Filip Claessens

Het is een vreemde ervaring om met de fiets – een Blue-bike uit het station van Zaventem dorp – aan te komen op de luchthaven. Dit is immers een omgeving van krachtige motoren, die vliegtuigen van tientallen tonnen de lucht in stuwen, vrachtwagens en bussen voortbewegen, en ook auto's, héél veel auto's. Al moet het gezegd: ondanks wat hiaten in infrastructuur en bewegwijzering is er ook aan de nietige fietsende medemens gedacht.

Ik heb een afspraak met Arnaud Feist, CEO van Brussels Airport Company (BAC), op de negende verdieping van het luchthavengebouw. Van daaruit hebben we een weids zicht over het *immense* terrein, 1.250 ha groot, waar de hele tijd vliegtuigen

landen en opstijgen. Al is immens relatief, want Zaventem ligt midden tussen de vier grootste luchthavens van Europa: Heathrow, Charles de Gaulle, Schiphol en Frankfurt, in luchtvaarttermen maar een boogscheut ver. Hoe houdt Brussel stand tussen deze mastodonten?

Feist: 'De cijfers van 2022 zijn nog niet gepubliceerd, maar ik denk dat we in de top 20 van grootste luchthavens zitten. Schiphol heeft bijvoorbeeld ongeveer drie keer zoveel passagiers als wij. Al is het niet onze ambitie om de grootste te worden. Wel willen we het verschil maken met onze connectiviteit: we zijn een centraal gelegen *hub* van waar je heel gemakkelijk naar bestemmingen in

Europa of intercontinentale bestemmingen kan reizen. En we hebben een heel breed netwerk, vooral naar Afrika. Daarnaast zetten we sterk in op de passagiersbeleving. We zijn een luchthaven op mensenmaat, overzichtelijk en efficiënt. En we proberen een *Belgian touch* mee te geven, met restaurants, bier, strips,... Persoonlijker dan andere luchthavens, waarvan je vaak niet weet in welk land je bent.'

Dieren op de vlucht

Aan de overkant van het terrein zien we in de verte de militaire luchthaven van Melsbroek, die de startbanen van Brussels Airport gebruikt, en daarnaast Brucargo voor de vracht. Die laatste is een heel belangrijke tak, benadrukt Feist, hoewel je er als passagier nauwelijks wat van te zien krijgt. 'We zijn gespecialiseerd in farmaproducten. Tijdens de pandemie hebben we 1,7 miljard vaccins vervoerd. Het voordeel is dat die met een gewoon passagierstoestel meekunnen. We hebben een groot passagiersnetwerk, waarmee ook kleine vracht kan worden vervoerd. Daar maken die vluchten trouwens de meeste winst mee, met cargo en met hun businessclass. Als er over nieuwe lijnen wordt nagedacht, naar bijvoorbeeld Afrika of Azië, is de eerste vraag altijd: hoeveel vracht kan er mee?'

Naast de farma is ook het vervoer van pakjes voor de e-commerce een belangrijke activiteit, net als het transport van bederfbare goederen. Feist: 'Daarvoor hebben we zwaar geïnvesteerd in de koudeketen, zoals we ook voor de farmaproducten hebben moeten doen. We hebben nu de grootste gekoelde luchthaveninfrastructuur van Europa. Alle ananassen die we eten zijn wellicht langs hier gepasseerd.' Maar het verrassendst is toch wel de specialisatie in het vervoer van levende dieren. 'Dat gebeurt via ons Animal Care and Inspection Center. Ik noem het altijd onze zoo. We vervoeren huisdieren, maar ook paarden, dieren voor dierentuinen, noem maar op. Het dierenwelzijn staat daarbij altijd voorop. Alles gebeurt zeer kwalitatief en volgens de strengste Europese normen.'

Economische motor

Al die activiteiten samen zorgen ervoor dat de luchthaven de tweede grootste

economische motor is van het land, na de haven van Antwerpen. 'We zijn goed voor zo'n 24.000 rechtstreekse en 40.000 onrechtstreekse banen. We genereren 2% van het bruto binnenlands product. Niet alleen voor Vlaanderen, maar ook voor Wallonië en Brussel zijn we belangrijk. Zo zijn we de grootste privéwerkgever voor Brusselaars. We hebben zelfs een eigen tewerkstellingscentrum, Aviato, om werkzoekenden in contact te brengen met werkgevers. We voorzien opleidingen, ook taalopleidingen, en praktijktrainingen via Aviato Academy. We doen veel inspanningen om alle jobs ingevuld te krijgen. Ook voor laaggeschoolden liggen hier heel wat kansen.'

De luchthaven is een aantrekkelijke omgeving voor bedrijven. 'We beschikken over veel troeven, zoals onze centrale ligging en de bereikbaarheid. We hebben hier meer busbewegingen dan vliegbewegingen, sinds enige tijd passeert hier de Ringtrambus, en over enkele jaren krijgen we een tramlijn richting Navo. In de toekomst wordt die functie als intermodale hub nog belangrijker, en komen er nog meer treinen en bussen. Daarnaast is er de kwaliteit van de kantoorgebouwen: mooi, modern, en wie wil er nu niet dit uitzicht op de vliegtuigen? In het kader van de diversificatie van onze activiteiten gaan we dan ook ons Airport Business District uitbreiden en komt er nog een hotel bij.'

Grenzen aan de groei

Maar er is ook een keerzijde aan de activiteiten in de luchthavenregio, want de problemen waarmee de luchthaven te kampen krijgt, zijn niet min. Internationaal ligt het vliegverkeer onder vuur vanwege de CO₂-uitstoot. In de buurt zijn er verschillende actiegroepen van omwonenden actief, die zich verzetten tegen lawaaï- en milieuhinder, en die zich steeds vaker verenigen om hun slagkracht te verhogen. Sinds kort is er ook de stikstofproblematiek, die zich aanvankelijk vooral focuste op de landbouw, maar waarbij nu ook havens en luchthavens in het vizier komen.

De Nederlandse overheid gaat het aantal vliegbewegingen op Schiphol beperken en in Frankfurt zijn er geen nachtvluchten meer. Ook bij ons klinkt de roep om actie te

ondernemen steeds luider, onder meer bij de Bond Beter Leefmilieu, maar ook bij heel wat politici uit verschillende partijen. Wat doet Zaventem? 'De CO₂-uitstoot van de lucht-

“ Wij vragen al jaren een globale oplossing met een langetermijnvisie die duidelijkheid brengt, voor ons én voor de omwonenden.

vaart wereldwijd is zo'n 3 à 4% van de totale uitstoot, volgens cijfers van de VN', relativeert Feist. 'Dat betekent niet dat de sector niet haar verantwoordelijkheid moet nemen. In 2010 hebben we ons als doel gesteld om CO₂-neutraal te worden. Dat hebben we in 2018 bereikt. Tegen ten laatste 2050 willen we *net zero carbon* zijn, dat betekent geen uitstoot meer.' (Bij CO₂-neutraal kan je nog wel uitstoot hebben als je die compenseert, JH)

'We gaan de grondafhandeling elektrificeren en nog meer zonnepanelen leggen, al moeten we hier wel opletten dat de reflectie de radars niet stoort. Maar we gaan nog verder en willen ook dat de vliegtuigen zelf minder uitstoten. Onder andere met SAF, *sustainable aviation fuel*. Dat is duurzame biobrandstof op basis van bijvoorbeeld gebruikt frituurvet die in de kerosine wordt gemengd. Europa wil dat alle kerosine 5% SAF bevat tegen 2030, wij willen dat al tegen 2026 bereiken.'

'Ook het aantal nachtslots is gelimiteerd: van 25.000 per jaar in 2008 tot 16.000 nu, een vermindering met 37%. Toch kan cargo nog groeien dankzij de dagvluchten. En we willen het gebruik van nieuwe vliegtuigen stimuleren, die zo'n 40 à 50% stiller zijn en minder CO₂ uitstoten. Dat willen we onder andere bereiken met de luchthaventarieven: tot nu toe betalen lawaaierige, vervuilende vliegtuigen al drie keer meer landingsrechten, vanaf april wordt dat twintig keer meer. Nieuwe, grotere vliegtuigen betekent ook dat het aantal passagiers kan groeien zonder dat de vliegbewegingen toenemen. Op die manier hebben we geen extra startbaan nodig. Zo is tussen 2010 en 2019 het aantal passagiers met 55% toegenomen bij hetzelfde aantal vliegbewegingen.'

Fundamenteel debat

Tot slot heeft Feist nog een boodschap voor de politiek: 'Zorg voor een coherent wettelijk kader. Wij zijn de enige luchthaven van zo'n grootte in Europa zonder vliegwet, waardoor er geen rechtszekerheid is. Wij vragen al jaren een globale oplossing met een langetermijnvisie die duidelijkheid brengt, voor ons én voor de omwonenden.' De grote vraag blijft intussen: kan de luchthaven groeien, ook al is het binnen haar huidige grenzen en tijdens de daguren, of mag het best wat minder zijn? Een fundamenteel debat dat nog tot heel wat verhitte discussies zal leiden. Echt stil zal het rond de luchthaven niet meteen worden. ●

DE Es liegt etwas in der Luft

In der Reihe Randlabour werfen wir einen Blick auf die Wirtschaft in unserer Region. In dieser Ausgabe geht es um Brussels Airport. Der Flughafen ist der Motor, der die Wirtschaft abheben lässt, aber auch unter Beschuss steht. Alle Aktivitäten machen den Flughafen zum zweitgrößten Wirtschaftsmotor des Landes, nach dem Hafen von Antwerpen. „Auf uns entfallen rund 24.000 direkte und 40.000 indirekte Arbeitsplätze. Wir erwirtschaften 2% des Bruttoinlandsprodukts. Wir sind nicht nur für Flandern wichtig, sondern auch für Wallonien und Brüssel. Wir sind der größte private Arbeitgeber für die Brüsseler Bürger“, sagt Arnaud Feist, CEO des Flughafensbetreibers Brussels Airport Company. Aber es gibt auch eine Kehrseite der Aktivitäten in der Flughafenzone: Fluglärm und Umweltbelastung. In der Nachbarschaft gibt es mehrere Aktionskomitees, die sich gegen den Flughafen einsetzen. Eine Grundsatzdebatte drängt sich auf.

⌚ Met de bedreigingen aan het adres van Marc Turfkruyer, hier als scheidsrechter aan de slag tijdens een Brusselse derby Union-Daring, sijpelt het antisemitisme het oorlogsvoetbal in.

Voetbal in tijden van oorlog

BRUSSEL-VLAAMSE RAND Voetbalhistoricus Kurt Deswert uit Kraainem vertelt in zijn nieuwe boek *Schwalbe* de boeiende geschiedenis van het Belgische voetbal tijdens de Tweede Wereldoorlog. 'Vaak wordt gedacht dat er niet werd gevoetbald in die periode. Onterecht', zegt Kurt Deswert. 'De Duitse bezetter had er alle belang bij om voetbalwedstrijden te laten doorgaan. Op die manier wilden ze de rust en orde bewaren, verzet de kop indrukken en bij onze bevolking de indruk wekken dat er al bij al weinig was veranderd nu zij de plak zwaaiden. Er werd afgesproken met de voetbalbond dat er wedstrijden konden doorgaan, zolang er geen anti-Duitse gezangen weerklonken of rellen uitbraken.'

De nationale competitie lag dan wel stil, maar onder de kerktoeren werd er tijdens de Tweede Wereldoorlog volop gevoetbald. 'Na de blitzkrieg ontstonden er bijvoorbeeld heel snel provinciale *noodcompetities*. Omdat de mobiliteit door de bezetting beperkt was, speelden Brusselse ploegen tegen ploegen uit de Vlaamse Rand en het Pajottenland. Ze

trokken bijvoorbeeld naar Halle en verder om daar zogenaamde *patattenmatchen* te spelen. Daar kwam best veel volk naar kijken en achteraf werden de spelers betaald in aardappelen en brood.'

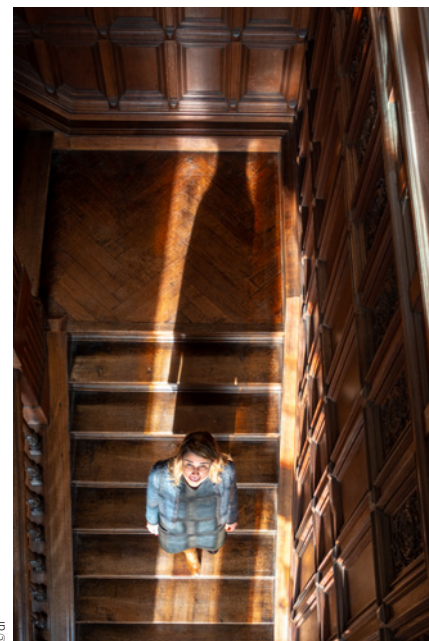
Ook in de stalags, de kampen voor krijgsgevangenen in Duitsland, werd er gevoetbald. 'Daar ontstond al snel een soort landencompetitie. De Belgische krijgsgevangenen speelden bijvoorbeeld tegen de Franse. Ook dat lieten de Duitsers toe om het moreel van de gevangenen op te krikken en de rust te bewaren. Ook in de Duitse fabrieken, waar Belgen verplicht werden tewerkgesteld, ontstonden teams die tegen elkaar voetbalden.'

Deswert werkte vier jaar aan zijn nieuwe boek. 'Ik vond erg weinig informatie bij de clubs zelf. Ik dook in de archieven van de voetbalbond en de FIFA, waar er wel veel te rapen viel, maar het was een titaanenwerk om al die informatie bij elkaar te krijgen.' - TD

📖 *Schwalbe* is verschenen bij uitgeverij Borgerhoff en Lamberigts.

Nieuwe directeur voor het kasteel

GAASBEEK Deze zomer opent het Kasteel van Gaasbeek opnieuw de deuren na een grondige restauratie. Dat zal gebeuren onder leiding van een nieuwe directeur. Sinds begin februari is Isabel Lowyck er aan de slag. Lowyck, die voordien onder meer werkte voor museum M in Leuven en het Museum Kunst en Geschiedenis, neemt de fakkel over van Luc Vanackere. Vanackere gaat na 19 jaar als directeur van het Kasteel van Gaasbeek met pensioen. 'De voorbije jaren bouwde het kasteel een tentoonstellingsbeleid op waarin erfgoed in dialoog gaat met hedendaagse kunst. Dat beleid wil ik graag verderzetten', zegt Lowyck. 'Samenwerkingen met levende kunstenaars zijn vitaal voor mij. Zij zijn de bruggenbouwers bij uitstek tussen het verleden en het heden en bezitten de gave om de verbeelding te prikkelen. In deze drukke en woelige tijden kunnen we allemaal rust vinden in schoonheid.' Lowyck wil ook intensief werken rond duurzaamheid, inclusie en samenwerking met de gemeenschap. 'De hele erfgoedsite, waarvan het kasteel de kers op de taart is, wil ik verder uitbouwen tot een eigentijdse en boeiende plek.' - TD

© dl

Wie betaalt de sneltram langs de A12?

MEISE-GRIMBERGEN De gemeenten Meise en Grimbergen zijn, samen met Londerzeel, Puurs-Sint-Amands en Willebroek, niet van plan om mee te betalen aan de factuur van de sneltram langs de A12. De aanleg van die tramlijn tussen Willebroek en Brussel is in de projectfase beland. Daarbij heeft de Werkverenootschap van de Vlaamse overheid een soort verdeelsleutel gemaakt voor de kosten van onder meer het latere onderhoud en het groen rondom de trambedding. Meise zou volgens die berekening zowat 9 miljoen euro moeten ophoesten, Grimbergen anderhalf miljoen. ‘Negen miljoen euro! Daar kan absoluut geen sprake van zijn’, reageert burgemeester van Meise Gerda Van den Brande (N-VA). ‘Ik zie geen enkele reden waarom de lokale besturen mee zouden moeten opdraaien voor de factuur van een project van de Vlaamse overheid. Meise kan en zal dat niet betalen. Waarom zouden we als gemeente bijvoorbeeld moeten zorgen voor het onderhoud van de haltes? Dat is toch te gek voor woorden. Er is ons nooit gezegd dat van ons een bijdrage wordt verwacht.’ De vijf gemeenten hebben intussen met de Werkverenootschap samengezeten. ‘Het klonk toen sussend dat nog niets vaststaat en dat er met onze bezwaren rekening zal worden gehouden. We zijn zeer benieuwd naar het vervolg van dit verhaal, maar ons standpunt is duidelijk: wij betalen die kosten niet. Dat was niet afgesproken.’ – TD

Een golf van vergrijzing

BRUSSEL Brussel zal de komende jaren met een vergrijzingsgolf te maken krijgen. Het aantal Brusselaars ouder dan 85 zal vanaf 2030 fors stijgen. Het profiel van die grote groep Brusselse ouderen zal ook cultureel diverser en armer zijn. Dat blijkt uit het nieuwe rapport van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn. ‘Doordat de bevolking van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over het algemeen jonger is dan die van Vlaanderen en Wallonië, komt de vergrijzing er later’, legt onderzoekster en auteur van het rapport Dalia Fele uit. ‘Die vergrijzing zorgt voor flink wat uitdagingen. Omdat relatief meer Brusselse ouderen sociaaleconomisch kwetsbaarder zijn dan elders in het land, zal een woonzorgcentrum voor heel wat van hen onbetaalbaar zijn.’ En dat terwijl het aanbod aan alternatieve structuren zoals assistentiewoningen en alternatieve woonvormen voor senioren relatief weinig ontwikkeld is. ‘Voor ons onderzoek lag de focus op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, niet op de Vlaamse Rand. Maar gezien de verhuisbewegingen vanuit Brussel ervoor zorgen dat de bevolking in een aantal gemeenten van de Vlaamse Rand jonger is dan in de rest van Vlaanderen, kan je wel vermoeden dat ook de Vlaamse Rand met een soort van *vertraagde vergrijzingsgolf* te maken zal krijgen. Ook de diversiteit van die oudere bevolkingsgroep zal wellicht groter zijn dan op andere plaatsen.’ – TD

Balie zet in op diversiteit

BRUSSEL De Nederlandse Orde van Advocaten aan de balie in Brussel is met een campagne gestart om meer jongeren met een migratieachtergrond aan te sporen om rechten te studeren en te kiezen voor een carrière in de advocatuur. ‘We stellen vast dat de Nederlandstalige Brusselse advocatuur het diverse karakter van onze hoofdstad op dit moment geenszins weerspiegelt’, zegt Bernard Derveaux, stafhouder van de Balie in Brussel. De campagne DIApositief moet daar verandering in brengen. ‘Via de scholen, culturele centra en sociale media willen we gericht jongeren bereiken die potentieel in aanmerking komen om rechtenstudies te doen’, legt Sevda Karsikaya, directrice van het project, uit. ‘Deelnemers kunnen tijdens de paasvakantie deelnemen aan een introductieprogramma dat hen kennis laat maken met de advocatuur. Diegenen die het beste essay insturen, krijgen een studiebeurs om hun vijfjarige rechtenstudie aan een Nederlandstalige universiteit in Brussel te financieren. De balie duidt ook een coach aan bij wie ze tijdens hun studie te rade kunnen gaan.’ – TD

www.diapositief.brussels

DE MAAND

- Op de Beer Awards is Armand De Belder van de brouwerij 3 Fonteinen in **Beersel** postuum verkozen tot Persoonlijkheid van het jaar.
- Er komt in juni geen jaarmarkt in **Wolvertem**. Het jaarmarktcomité is ontbonden.
- Gemeenschapscentrum de Lijsterbes in **Kraainem** heeft een gloednieuwe polyvalente zaal geopend.
- Op de begraafplaats van **Nossegem** beschadigden vandalen een twintigtal graven.
- De Canadese ganzen die onlangs overleden aan de parkvijver in **Hoeilaart** waren besmet met vogelgriep.
- De gemeentelijke sporthal aan de Dijk in **Wemmel** wordt gerenoveerd. Geraamde kostprijs: 4 miljoen euro.
- In **Overijse** wordt de natuurlijke structuur van de Nellebeek hersteld.
- De zilveren monstrans uit 1644 in de Onze-Lieve-Vrouwekerk van **Alsemberg** is opgenomen in de topstukencollectie van de Vlaamse overheid.
- De sociale werkplaats en bio-boerderij Den Diepen Boomgaard in **Grimbergen** krijgt van de provincie Vlaams-Brabant in het kader van plattelandsontwikkeling 39.000 euro subsidie voor het realiseren van een beleefboomgaard.
- De lokale politiezone Zennevallei kon in **Sint-Pieters-Leeuw** een chauffeur vatten die in 8 maanden tijd 40 overtredingen verzamelde.
- Om sluikestorten tegen te gaan en om de brugpijlers beter af te schermen, plaatste het Agentschap Wegen en Verkeer vangrails onder de brug aan de Pontbeeklaan in **Zellik**.

⊕

- De gemeente **Grimbergen**, scholengroep Scoop en Vlaanderen gaan tegen 2026 in **Strombeek-Bever** een nieuwe school bouwen die plaats zal bieden aan 60 kleuters en 120 lagere schoolkinderen.
- In de regio **Halle-Vilvoorde** is sinds oktober 2019 bijna 100 ha bosoppervlakte bijgekomen, goed voor een totaal van 232.650 bomen.
- **Merchtem** verkoopt 41 ha landbouwgronden. De tientallen pachters hebben een voorkooprecht.
- **Meise** investeert 150.000 euro in de vernieuwing en uitbreiding van het skatepark van Wolvtem. Daarnaast wordt ook het dak van de sporthal in Meise vernieuwd. Kostprijs: 500.000 euro.
- In **Vilvoorde** zijn de werken gestart voor de aanleg van het ontbrekende stuk van de F1-fietsnelweg naar Antwerpen. De aanleg van het stuk kost 1,2 miljoen euro en wordt betaald door de provincie Vlaams-Brabant.
- **Vilvoorde** legt een Finse piste aan voor 140.000 euro.
- IJsfabriek **Strombeek** is de eerste winnaar van de Voka ondernemingsprijs Gangmaker voor de Noordrand. In de Westrand werd Brouwerij Lindemans uit **Vlezenbeek** verkozen tot Gangmaker.
- In **Dworp** realiseerde de gemeente samen met Vlab-invest en de Woonmaatschappij Zennevallei een bouwproject van 15 betaalbare huizen die enkel mensen uit **Beersel** kunnen kopen.
- Ilkan Demir en bakkerij Zeynep uit **Negenmanneke** zijn met een inzamelactie gestart om de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië te helpen.
- **Teruren** beschikt momenteel over 17 publieke laadpunten voor elektrische voertuigen. Tegen 2030 zouden dat er 225 moeten zijn.
- Het Boskantcomité reageert positief op de nieuwe invulling van de bedrijvzone in **Westrode**. Daar komen lokale en duurzame bedrijven en open ruimte. – JH

© dt

Woluwelaan wordt autoluw

MACHELEN De werken die van de Woluwelaan in Machelen een groene, hedendaagse en autoluwe boulevard moeten maken, zitten op schema. De herinrichting tussen het kruispunt van de Haachtsesteenweg in Diegem en de Kerklaan in Machelen ging in 2020 van start. De koker van de 600 meter lange tunnel voor het doorgaand verkeer richting Vilvoorde is klaar. De boulevard krijgt vrijliggende fietspaden en een nieuwe tweerichtingsbusbaan voor de Ringtrambus. ‘Tussen de Budasteenweg en de Haachtsesteenweg brengen we de Woluwelaan terug van twee naar één rijstrook per rijrichting’, klinkt het bij Wegen en Verkeer. ‘Ter hoogte van de nieuwe op- en afritten van de Ring komt er een gelijkgronds kruispunt met verkeerslichten voor een vlotte wissel tussen de Woluwelaan, de Ring en de E19.’ In de zomer zouden de werken tussen de kruispunten van de Kerklaan en de Haachtsesteenweg klaar moeten zijn. Nadien volgt de herinrichting van de kruispunten zelf. – TD

Nieuw leven in de kerk

RUISBROEK-MERCHTEM De Vlaamse regering heeft de subsidiemogelijkheden voor de herbestemming van kerken uitgebreid. Voortaan komen ook niet-beschermde waardevolle kerkgebouwen in aanmerking. In de Vlaamse Rand zijn onder meer de gemeenten Merchtem en Sint-Pieters-Leeuw van plan om subsidies aan te vragen. ‘Dankzij de nieuwe subsidievoorwaarden komt de kerk van Ruisbroek nu toch in aanmerking, terwijl dat oorspronkelijk niet zo was’, zegt burgemeester van Sint-Pieters-Leeuw Jan Desmeth (N-VA). De gemeente wil in de kerk van Ruisbroek een restaurant en een polyvalente zaal onderbrengen. ‘We stonden klaar om een aannemer te zoeken zodat de werken eind dit jaar zouden kunnen starten. Maar omdat we nu in aanmerking komen voor een Vlaamse subsidie van maar liefst 250.000 euro stellen we die zoektocht even uit. We willen nu eerst werk maken van de subsidieaanvraag. Dat impliceert een vertraging van de opstart van de werken van maximaal zes maanden, van eind 2023 naar midden 2024.’ Ook Merchtem gaat een subsidiedossier indienen voor de kerken van Brussegem en Peizegem. – TD

© dt

‘Laat beleidsmakers werken in sectoren waarvoor zij bevoegd zijn’

Katia De Hertog uit Strombeek opereert onder de naam Cage als woordkunstenaar, (slam)dichter en hiphopartiest. Onder Cage Vrije Verzen lanceert ze in de loop van dit jaar een reeks singles en haar eerste hiphop-EP. In afwachting vertelt De Hertog ons wat meer over zichzelf.

TEKST Michaël Bellon - FOTO Filip Claessens

Wat kan jij dat veel andere mensen niet kunnen?

‘Verhalen vertellen op muziek. Ik ben gepassioneerd door de Nederlandstalige woordkunst. Zo schrijf ik rijmverzen op hiphop beats en liedjesteksten op akoestische kleinkunst. Waarom? Omdat ik van muziek hou en omdat ik wil aantonen hoe creatief je met de Nederlandse taal kan omspringen.’

Waar kijk je in het dagelijks leven vaak tegenop?

‘Racen tegen de klok om van punt a naar punt b te geraken.’

Wanneer ervaar je echte geluismomenten?

‘Soms beleef je intense momenten of bevind je je op een wondermooie plek. Je wilt dat gevoel vereeuwigen, die momenten vastleggen op geluid, in tekst, op beeld. Hoe hard je ook probeert, je beseft dat die indrukken te uniek zijn om ze vast te houden. Dan weet je het 100% zeker: dit is gelukzaligheid!’

Wat maakt je ongelukkig?

‘Miserie.’

Welke jonge mensen bewonder je en waarom?

‘Elke jongere die van de wereld een mooiere plek wil maken en als principe ‘vrijheid en gelijkheid voor iedereen’ huldigt.’

Wat zou je meteen doen als je eerste minister was?

‘Ik zou alle beleidsmakers minstens drie

maanden laten werken in de sectoren waarvoor zij bevoegd zijn.’

Welk voorwerp zou je niet kunnen missen, behalve je smartphone?

‘Oh, wat zou ik mijn smartphone zo graag nog eens kwijt willen spelen... (lacht) Wanneer ik mijn smartphone (weer eens) verlies, of ik eens zonder zit, dan staat mijn beste vriendin meteen klaar met een oud model. Om er zeker van te zijn dat ik toch ietwat bereikbaar blijf. Ik ben niet zo telefoonminded. Ik ben graag eens weg van de wereld. Wat ik echt zou missen, is mijn fiets, want ik rij niet met de wagen.’

Wie is je favoriete personage en waarom?

‘Ik heb geen favoriete personage, maar ik hou wel van de underdog, iemand die kansloos lijkt en uiteindelijk toch al de kaarten in handen krijgt om triomfantelijk te eindigen.’

Wat is het meest speciale dat je persoonlijk al hebt meegemaakt?

‘Mijn levensverhaal is best wel uniek. Ik ben een Belgische met Congolese roots. Als klein kind werd ik geadopteerd. Mijn biologische ouders ontmoetten mijn Belgische ouders in Strombeek. Ze waren bevriend nog voor ik werd geboren. Ik werd samen met mijn biologische broers Pemba en Kim opgevangen door het Vlaamse gezin in Strombeek, waar ik ook mijn echte thuis vond. Bij mijn Congolese ouders zijn we met vijf kinderen. Ik heb er nog een jongere zus en broer. Bij mijn ouders in Strombeek vervoegden Pemba, Kim en ik een

groot gezelschap van 12 mensen: 9 jongens en 3 meisjes. Mijn Vlaamse ouders hadden dus al 9 kinderen voor ze ons adopteerden.’

Wat wil je later worden?

‘De beste versie van mezelf.’

Doe eens een toekomstvoorspelling?

‘We maken dezelfde fouten als in het verleden. We hebben er wel een technisch beter onderbouwde uitleg voor.’

Wat was er vroeger beter?

‘We leven steeds meer in een online wereld. Samen en toch apart. Eén community, maar ieder op zijn eilandje. Soms voelt het aan alsof we wat vereenzamen. Ontmoetingen en communicatie in de offline wereld zorgen voor een sterker gevoel van gemeenschap.’

Welk artistiek werk wil je iedereen aanraden?

‘De film *The Color Purple* van Steven Spielberg. En lees daarna het boek van Alice Walker waarop de film is gebaseerd. Je begrijpt meteen waarom het boek beter is dan de film.’

Wat is het mooiste plekje in je omgeving?

‘Ik groeide op in Strombeek, maar intussen woon ik met mijn vriendin in Machelen. Ik hou van groen. Toen ik nog bij mijn ouders woonde, ging ik heel graag naar de Piereman wandelen met onze hond Charlotte. In Machelen wandel ik langs de Bosveld-site met onze hond Toffee.’ ●

Topdokter Elisabeth De Waele

‘Het geeft veel voldoening om mensen te kunnen helpen’

De afgelopen jaren waren behoorlijk pittig voor dokter Elisabeth De Waele, die je misschien kent uit de televisiereeks *Topdokters*. Corona hakte erin en als intensivist in het UZ Brussel stond Sabeth in de frontlijn. Ze schreef er, samen met haar neef en journalist Filip Van der Elst, een boek over: *Intensief. Tussen leven en dood op Intensieve Zorg*.

TEKST Anne Peeters - FOTO Filip Claessens

Waarom heb je voor geneeskunde gekozen? ‘Voorbeschikt misschien, wie weet? Mijn vader was arts-chirurg in het UZ Brussel. Op mijn zesde mocht ik in het weekend mee als hij zijn rondes deed. Toen zat ik al te kleuren op afdeling 41. Naarmate ik ouder werd, vond ik het heel mooi om te zien hoe mijn vader effectief mensen kon helpen.’

Aanvankelijk koos je voor chirurgie, maar je stapte over naar de specialisatie intensieve. Waarom?

‘Goh, dat was niet zo overdacht. Je moet dat niet overanalyseren. Ik ben nogal *go with the flow*. Ik besloot voor die bijkomende erkenning te gaan omdat ik dacht dat het me een betere chirurg zou maken. Toen ik naar intensieve geneeskunde overstapte, bleken er daar meer mogelijkheden om aan wetenschappelijke onderzoek te doen. En ik ben nieuwsgierig van aard. Ik kreeg de kans om te doctoreren en ben er uiteindelijk gebleven.’

Tijdens de corona-epidemie kregen de afdelingen intensieve zorgen de volle laag. Altijd omringd door de dood: wat doet dat met een mens?

‘Het is een dagelijkse realiteit. Je moet een goed evenwicht vinden tussen menselijk blijven en je professionele rationaliteit. Zelfs in die koele, hoogtechnologische omgeving moet je de patiënt als persoon blijven zien, tussen alle buisjes en draden door. Ik heb ooit een ingenieur, die een saai grijs medisch toestel had ontworpen, gezegd om een lichtgroene bekisting te gebruiken. Veel positiever en aangenamer voor de patiënten in die klinische omgeving. Het risico is dat je gaat depersonaliseren en de mens niet meer ziet. Dan ben je fout bezig. Ik heb er al veel over nagedacht. Het verdriet dat gepaard gaat met een overlijden, is op zich geen negatieve emotie, zoals jaloezie bijvoorbeeld. Het is een uiting van liefde, een pure emotie. En er is natuurlijk ook altijd de blijdschap als iemand het wél haalt. Dat geeft een enorme voldoening. Wat de uitkomst ook is: wat wij

doen, is de patiënt een eerlijke kans bieden onder de omstandigheden zoals hij is. De uitkomst? Die is wat het is. Zo heeft het moeten zijn.’

In het boek vertel je hoe de pandemie door het UZ Brussel raasde. ‘We lagen vaak voor op de officiële aankondigingen; als er een golf werd aangekondigd was die er vaak al.’ Was dat in alle ziekenhuizen het geval? Of heeft het UZ Brussel een ander profiel, een ander publiek, een andere rol in een diverse wereldstad?

‘Absoluut. Brussel speelt een specifieke rol. Ervaringen van collega’s uit andere ziekenhuizen waren soms helemaal anders, zij hadden veel minder te lijden onder de pandemie. In een grootstad heb je meer patiënten. Mensen leven er dichter op elkaar, er zijn meer contacten, meer besmettingen. Bovendien werden sommige ‘zware gevallen’ vanuit bijvoorbeeld Halle, Aalst en Vilvoorde naar ons doorgestuurd. Daarvoor hebben we hier alles in huis. Maar: we konden ook minder zieke patiënten doorsturen naar Knokke of Eeklo bijvoorbeeld. We hebben er als UZ Brussel voor gekozen om te helpen, om de taak op te nemen. Met mens en macht. Dit ziekenhuis is samen met de universiteit een *power machine* met 4.000 medewerkers. Onze flexibiliteit is tot het uiterste opgerekt. Het was hier een *war zone*. Er is heel veel gevraagd van onze mensen. Soms dacht ik: we gaan het niet halen. Maar telkens opnieuw werd er met de nodige creativiteit een oplossing gevonden en zetten onze mensen zich daar keihard voor in. Wat hier gepresteerd is, daar ben ik trots op.’

Jouw band met het UZ Brussel is sterk. Nooit gedacht om elders te werken en te wonen?

‘Die vraag heeft zich nooit gesteld. Ik kreeg hier mooie kansen en daaruit volgde de rest. De VUB en het UZ Brussel passen bij wie ik ben als persoon en als arts. Mijn man is van Gent en werkt ook in het UZ Brussel; het was dus evident dat we in de buurt

EN Remembering that patients are people as well

The past few years have been quite hard-going for top doctor Elisabeth De Waele. The impact of Covid was really devastating and as an emergency doctor in intensive care at Brussels University Hospital, she was right there on the front line. She, together with her nephew and journalist Filip Van der Elst, wrote a book about the experience: *Intensief. Tussen leven en dood op Intensieve Zorg*. How does that affect a person, always surrounded by death? ‘It is an everyday reality. You have to strike the right balance between staying human and your professional common sense. Even in that cool, high-tech environment, you have to remember to keep on seeing patients as people, amongst all the tubes and wires.’

gingen wonen. Het is Strombeek-Bever geworden. De familie van mijn moeder komt uit Neder-over-Heembeek, ik heb nog een tante in Laken. De kant van mijn vader komt uit Sint-Stevens-Woluwe. Ik heb dus stevige wortels in de Rand. Strombeek is een ideale locatie. Je bent snel in de natuur, in de velden, maar op tien minuten sta je ook in de stad met haar architectuur, musea, en alles wat daar te beleven valt. We gaan graag naar de plantentuin in Meise of hier vlakbij wandelen in het park rond het Atomium. De Japanse Toren en het Chinees Paviljoen hebben een bijzonder plek in mijn hart.'

Overgewicht bleek een duidelijke risicofactor bij Covid-19. In jouw wetenschappelijk werk leg je een bijzondere interesse voor het vakdomein nutritie aan de dag. Obesitas is een grotere epidemie dan Covid. Hippocrates zei meer dan 2000 jaar geleden: laat voeding uw medicijn zijn, niet medicijnen uw voeding. Het is een onderbelicht facet in de huidige geneeskunde. Waarom?

'Da's vooral een lokaal probleem. In Frankrijk heb je bijvoorbeeld medisch nutritionisten, in België bestaan die niet. In de opleiding geneeskunde is wetenschappelijke kennis over voeding een lacune. De Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) stelt dat voeding in de verkeerde hoeveelheid en de verkeerde samenstelling de grootste bedreiging vormt voor onze gezondheid, samen met een gebrek aan beweging. Onze geneeskunde is vooral curatief, maar preventie is zo belangrijk. Verkeerde voeding ligt aan de basis van veel gezondheidsproblemen. Gelukkig groeit de aandacht hiervoor; vorig jaar is de eerste groep van 64 Franstalige artsen afgestudeerd aan een postgraduaat klinische nutritie.'

In een heel vroeg stadium van de pandemie heb je zelf Covid gehad. 'Altijd al een fashion victim geweest', formuleer je het zelf nuchter. Op dat moment waren er nog geen vaccins. Hebben de vaccins van Covid een virale infectie gemaakt die vergelijkbaar is met de griep?

'De vaccins hebben heel goed gewerkt. Ze hebben een grote verandering teweeg gebracht, maar we zijn er nog niet. We weten nog niet wat dit virus op lange termijn voor gevolgen heeft. Over *long Covid*, en de effecten ervan op het lichaam, moeten we nog

veel leren. Ik vind het wel positief dat deze pandemie ons veel bewuster heeft gemaakt. De relevantie van handen wassen, voorzichtig zijn met kwetsbare mensen, zeker als je zelf symptomen van een infectie hebt, ... Dat blijft belangrijk, ook na corona.'

“ Je moet de patiënt als persoon blijven zien, tussen alle buisjes en draden door.

Het was extreem hard werken in Covid-tijden in een job die sowieso al veeleisend is. In een universitair ziekenhuis komt daar ook nog eens wetenschappelijk onderzoek bij. Hoe hou je dat vol?

'Het is een zeer fysieke stiel. Je moet ook 's nachts en in het weekend werken. Maar: het geeft enorm veel voldoening als je mensen op een acuut moment kan helpen. Qua work-life balans merk je dat de tijden veranderen. De tijden van vroeger zijn voorbij. Net zoals in de huisartsenpraktijk, waar je steeds meer groepspraktijken ziet waardoor de werkdruk beter wordt gespreid en niet langer één huisarts dag en nacht patiënten ziet, terwijl zijn vrouw de telefoon aanneemt. Da's voor

iedereen een goede zaak. Iedereen heeft maar 24 uur in een dag, maar je kan ze zelf invullen. Je moet keuzes maken. Ik heb een dochter en twee zonen. Voor de kinderen gaat bij ons kwaliteit boven kwantiteit. Als ik thuiskom, ben ik er helemaal voor hen. Als ze in bed liggen, klappen mijn man en ik onze laptop weer open. Je kan me ook al eens betrappen dat ik met een oog tv kijk en met het andere nog wat studies doorneem. Toch heb ik graag dat ons huis er goed bijligt en dat we gezond eten. Dankzij onze goed betaalde jobs kunnen we gelukkig een aantal klussen uitbesteden.'

Zou je jouw kinderen adviseren om arts te worden?

'Absoluut. Het is en blijft een van de mooiste beroepen ter wereld. Je kunt er zo veel kanten mee uit: wetenschappelijk onderzoek, techniek, contact met mensen, ... Er zijn zo veel verschillende aspecten aan. Het vraagt veel inzet, maar je krijgt er ook veel voor terug.'

Intensief. Tussen leven en dood op Intensieve Zorg van prof. dr. Elisabeth De Waele en Filip Van der Elst werd uitgegeven bij Pelckmans.

⤴ **NAAM** Elisabeth De Waele – **WOONPLAATS** Strombeek-Bever – **BEROEP** intensiviste UZ Brussel

De Zuunbeek mag opnieuw slingeren

De Zuunbeek is een belangrijke levensader voor de natuur in de regio van de oostelijke toegangspoort tot het Pajottenland. Ze ontspringt in de streek rond Kester en mondt 19 km verder en meer dan 50 meter lager, ter hoogte van Drogenbos, uit in de Zenne.

TEKST Herman Dierickx - FOTO Filip Claessens

De waterloop heeft een bewogen geschiedenis achter de rug, en het is nog niet gedaan. Een verkenning dringt zich op. Trek aan die wandelschoenen!

Als je vanuit Halle de Ninoofsesteenweg (N28) naar Meerbeek neemt, rijd je door het uitgestrekte bovenloopgebied van de Zuun. Ten zuidoosten heb je onder meer de Roskambeek, Teleweidebeek en de feitelijke Zuunbeek, in het noordwesten lopen onder meer de Oude Vijverbeek, Bosbeek, Putbeek en Karenbergbeek. We vermelden ze omdat de regio uitnodigt tot wandelen, met mooie landschappen ter hoogte van onder meer het pittoreske Bogaarden dat je als vertrekpunt kan nemen. Je bent hier slechts op een paar kilometer van de taalgrens. Misschien is Edingen niet je ding, maar de omgeving van Quenast is zeer de moeite waard. Het zou zonde zijn om deze gelegenheid niet te

gebruiken voor een uitstapje in die richting of nog wat verderop. Op enkele kilometers verandert het landschap totaal.

Droogteprobleem

Als je voor de echte Zuunbeek gaat en je vertrekt in de buurt van Kester of Pepingen, dan besef je snel hoe bepalend deze waterloop is. In de jaren 1970 werd de oorspronkelijk sterk meanderende beek drastisch rechtgetrokken om wateroverlast en overstromingen tegen te gaan. Water snel afvoeren, was toen een belangrijk principe dat zowat overal in Vlaanderen werd toegepast.

Vandaag is de situatie totaal anders. De oude meanders krijgen weer ruimte en vormen opnieuw de hoofdbedding. De rechtgetrokken Zuunbeek doet dienst als nevenloop bij zware regenval. Daardoor worden de legendarische overstromingen

in Negenmanneke sterk verminderd. Zo'n project van opnieuw te meanderen, kan je bekijken in het Volsembroek. Daar zie je ook het wachtbekken liggen dat onlangs onder handen werd genomen omdat het aan het dichtslibben was. Het dichtslibben vermindert uiteraard de opvangcapaciteit bij hevige regenval. Nu is de toestand opnieuw optimaal.

Zoals overal in West-Europa slaat ook hier het droogteprobleem toe. Het opnieuw meanderen en de wachtbekkens zorgen voor meer plaatselijke waterinfiltratie. Samen met

“ Het opnieuw laten meanderen van beken zorgt voor meer plaatselijke waterinfiltratie.

het herinrichten van de moeraszone in de buurt van het wachtbekken zorgt dit voor de broodnodige vernatting van het gebied. Dat is zeer goed voor de plaatselijke natuur, waarvan 'water' een belangrijke component is. De droogte van de voorbije jaren laat ook hier haar sporen na in de vorm van verruigende vegetaties die de kop opsteken wanneer het bodemwater wegzakt. Met de Bosveldwandeling van 7 km loop je langs de

mooiste natte zones van het gebied. Als je iets verder stroomafwaarts de Zuunroute wil stappen passeer je in het natuurgebied Oude Zuun, een natuurpareltje.

Ondergronds

Van hieruit blijf je de Zuun volgen via de Negenmannekewandeling en de Kerkwegel, die je naar het Pater Damiaanpark en het Van Cotthempark brengen. Ga je nog verder stroomafwaarts, dan kom je steeds meer in verstedelijkt gebied en dat kan voor de buitenmensen onder ons misschien wat tegenvallen. Temeer omdat de waterloop ondergronds gaat ter hoogte van het enorme winkelcomplex aan de overkant van de N6. Dan vind je ongetwijfeld meer je gading in het bovenstroomse deel rond Kester.

Als je echter via de Sportlaan en de L.A. Schockaertstraat naar het noorden trekt, stoot je ter hoogte van de Bezemstraat en de Plankvoetweg op de Vogelzangbeekvallei die de grens vormt tussen het Vlaams en het Brussels Gewest. Je vindt er het onvolprezen Vogelzang natuurgebied, dat op het grondgebied van Anderlecht ligt. Het gaat hier om een belangrijke zijbeek van de Zuun in een al bij al mooi kader. Het wandeltraject tot de Luizenmolen is zeker de moeite waard.

Waterinfiltratie

Ook hier doet de beek en haar vallei dienst als waterbuffer voor droge tijden. Zeker de toenemende verharding in de buurt zorgt voor steeds minder infiltratie naar het grondwater. Hoe natter de vallei, hoe beter de buffering tegen die toenemende droogte. Hoewel het inmiddels tot de beleidsmakers is doorgedrongen, is er toch nog elk jaar sprake van bijkomende bodemverzegeling en bodemverdichting. De monding van de Zuun in de Zenne is niet meer zichtbaar. Grote delen van beide waterlopen liggen helemaal onder de grond. Straf.

Het is goed dat er intussen heel wat projecten zijn gerealiseerd die het tij proberen te keren, maar op lange termijn zullen ze niet volstaan om voldoende regenwater ter plaatse te houden. Daarvoor zullen we grootschaliger moeten leren denken en de aanwezige kansen systematischer moeten benutten. Het openleggen van de Zuun in het benedenstroomse gedeelte zou al heel wat bijkomende kansen kunnen bieden. ●

PeriferiK steekt gewestgrens over

Sinds september presenteren het Kaaithater Brussel, Westrand Dilbeek, CC Strombeek en CC De Factorij Zaventem grote theaterproducties onder de noemer PeriferiK. Concrete aanleiding zijn de verbouwingen aan het Kaaithater. Het samenwerkingsverband heeft voor alle partijen voordelen.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Filip Claessens

Begin juli verliet het Kaaithater zijn gebouw aan de Saintelettesquare wegens ingrijpende verbouwingen. Sinds september 2022 programmeert het Brusselse kunstencentrum haar voorstellingen in andere theaters in Brussel.

Maar het Kaaithater richtte de blik ook naar de Rand, door onder de naam PeriferiK een samenwerking aan te gaan met CC Strombeek, CC Westrand en CC De Factorij.

‘De samenwerking komt niet uit de lucht gevallen’, schetst Sophie Van Weert van CC Strombeek. ‘Met Kwartslag bestond er een aantal jaren geleden al een samenwerking tussen het Kaaithater, KVS, Westrand en Strombeek. In 2020 hebben we, net voor de eerste lockdown, samen nog de grote productie *JR* van FC Bergman opgezet in Paleis 12 aan de Heizel.’

Publiek vergroten en vernieuwen

Ook bij CC De Factorij zijn ze opgetogen met de samenwerking tussen stad en Rand op het vlak van de podiumkunsten. Lies Coppens: ‘Dit is een goede gelegenheid om de banden aan te halen. Westrand en Strombeek hebben na vijftig jaar een gevestigde theatertraditie. Wij zijn na vier seizoenen nog altijd een nieuw huis en werken graag samen met collega’s die zoveel expertise hebben. Op deze manier kunnen we ook ons publiek vergroten en vernieuwen.’

Brusselaars zijn met een groot aanbod in eigen stad verwend op het vlak van cultuur. Zetten ze makkelijk de stap naar de Rand? ‘Evident is dat niet, maar PeriferiK helpt wel’ zegt Coppens. ‘Door de samenwerking krijgen we toch veel nieuwe mensen over

de vloer. We krijgen geregeld positieve feedback van bezoekers die hier voor het eerst komen en aangenaam verrast zijn. Die mensen zullen voor specifieke voorstellingen waarschijnlijk blijven terugkomen.’

De lange termijn

Verder maakt de samenwerking het mogelijk om voorstellingen te programmeren die een extra inspanning vergen. Van Weert: ‘Bij PeriferiK gaat het over producties waarvoor het nuttig is om logistiek, technisch en inhoudelijk de krachten te bundelen. Het zijn vaak producties die wij niet alleen zouden kunnen organiseren.’ Financieel worden daarbij heldere afspraken gemaakt. Coppens: ‘We werken met een verdeelsleutel waarbij de kosten voor de uitkoopsommen, de techniek en de personeelsinzet, maar ook de inkomsten worden samengebracht en verdeeld.’

Ten slotte worden ook de kunstenaars hier beter van. ‘De gezamenlijke communicatie vergroot hun zichtbaarheid’, aldus Van Weert.

PeriferiK zal volgend seizoen worden verdergezet. Coppens: ‘We zijn al bezig met het programma voor volgend seizoen. Veel kunnen we daarover nog niet verklappen, maar de samenwerking gaat sowieso verder, ook wanneer de nieuwe zalen van het Kaaithater klaar zullen zijn.’ ●

📍 About Elly van tg STAN, de Roovers, Toneelhuis en Theater Antigone speelt op 21 en 22 april in CC Strombeek. *The Sheep Song* van FC Bergman werd omwille van een buitenlandse toernee uitgesteld naar 15 en 16 december in CC De Factorij. www.periferik.be

Rustig voortdoen

Gewoon rustig blijven voortdoen. Ook al zit het tegen. Ook al word je overvallen door angst. Ook al proberen digitale media je aandacht te kapen. Voor Mariek Vanden Abeele en Nina Van Eeckhaut werd het alvast een houding waarmee ze het roer van hun leven in eigen handen proberen te houden.

TEKST Nathalie Dirix – FOTO Filip Claessens

Hoe zou jij de essentie van levenskunst beschrijven?

Vanden Abeele: ‘Levenskunst gaat voor mij in de eerste plaats over hoe je dit leven makkelijker kunt maken. Ik ervaar het leven allesbehalve als een ponykamp. Bij momenten kan het best moeilijk zijn. Ik ben dan ook op zoek naar handvaten die me helpen om het leven makkelijker te maken. Ouder worden kan je daarbij helpen. Je doet levenservaring op. Als je daaruit de juiste lessen weet te trekken, ga je je steeds meer in levenskunst bekwamen.’

Van Eeckhaut: ‘Dat is *wreed schoon* gezegd. Levenskunst is inderdaad iets waarin je steeds beter kunt worden naarmate de jaren vorderen en je levenservaring rijker wordt. De term doet me aan mijn vader Piet denken. Hij zei: *Probeer het pessimisme van het inzicht te koppelen aan het optimisme van de daad*. Die gedachte leefde al bij de oude Grieken. Zij keken naar het leven als een zoektocht naar de tussenweg die zich tussen de twee polen van licht en duisternis situeert. Eigenlijk is levenskunst met ongebroken moed altijd maar verder blijven spartelen in het besef dat alles eindig is.’

Kun je die zin van je vader wat concreter maken? Wat betekent hij in onze wereld van vandaag?

Van Eeckhaut: ‘Ik denk dat hij vooral wilde zeggen dat je niet mag bezwijken voor de klaagzang over wat er allemaal fout gaat. Je laten ontmoedigen en laten gaan, is makkelijker dan je rug rechten en met nieuwe moed aan de dag beginnen.’

Vanden Abeele: ‘*Optimisme van de daad* roept bij mij iets hoopvol op. Zeker vandaag is dat belangrijk. We worden door zoveel negatief nieuws omringd: de klimaatopwarming, de oorlog in Oekraïne, de verkeersslachtoffers, terreur, ... het stopt niet. En

toch mogen we niet vervallen in pessimisme. Toch is het aan ons om er blijven voor te gaan en te proberen van deze wereld een betere plek te maken.’

In welke mate slaag jij erin de principes van levenskunst zelf toe te passen?

Vanden Abeele: ‘Het *On/Off project* dat ik als onderzoeker leid en waarmee we de effecten van het altijd online zijn in kaart brengen, zie ik als een geschenk. Tegelijk bezorgt het me ook veel angsten. Zal het ons lukken? Gaan we op tijd voldoende data weten te verzamelen? Die vragen kunnen me overvallen. De levenskunstenaar in mij zegt dan: schakel ze uit en doe gewoon rustig verder. Concentreer je op de daad en niet op angstaanjagende gedachten. Vaak lukt dat, soms ook niet. Let wel, ik wil die angsten niet te negatief zien. Ze hebben me ook al vooruit gedreven en ervoor gezorgd dat ik punctueel werk aflever.’

🗣️ Vanden Abeele: ‘Meer dan ooit is het cruciaal dat je jezelf kan reguleren, wil je tot een uitgebalanceerd digitaal dieet komen.’

Van Eeckhaut: ‘Dat herken ik. Ik ben daar anders naar gaan kijken. De gedachte dat angsten ons vooruithelpen, is een valstrik. Wanneer je een beetje flipt omdat je denkt dat je iets niet gaat kunnen en vervolgens, wanneer het je dan wel lukt, gaat denken dat het flippen erbij hoort of je zelfs vooruit stuwt, dan heeft de angst jou in zijn greep en dat werkt contraproductief. Want dat zou willen zeggen dat je minder presteert als

je niet angstig bent. Vaak stel je trouwens vast dat de werkelijkheid zich totaal anders manifesteert dan de manier waarop je het je inbeelde. Angsten moet je uit je hart en hoofd bannen. Ik heb een hele weg afgelegd om er zo naar te kijken.’

Hoe zet jij de principes van levenskunst om in je dagelijkse leven?

Van Eeckhaut: ‘Door in het nu te leven en van de kleine dingen te genieten. Mijn man en ik zijn deze week baasje geworden van een puppy (*toont foto van puppy*). Met dat dier spelen en ervoor zorgen, ook dat is voor mij levenskunst. We hebben onze vrienden wel al verwittigd dat de komst van dit hondje niet betekent dat we voortaan mama en papa genoemd willen worden.’ (*lacht*)

Mariek, jij doet onderzoek naar de impact van de digitalisering van onze samenleving. Die digitalisering verwacht van ons dat we altijd en overal bereikbaar zijn. Wat doet dat met ons?

Vanden Abeele: ‘Die *altijd aan maatschappij* hebben wij zelf gecreëerd. Welke belasting veroorzaakt die permanente beschikbaarheid op ons als mens? Het is een vraag die mij fascineert. De eerste resultaten van ons onderzoek geven duidelijk aan dat gevoelens van waakzaamheid en stress er aanzienlijk door toenemen. Ik besef dat ik daarmee een open deur intrap. Elk van ons voelt dat die continue bereikbaarheid haar tol eist. Ons onderzoeksproject bevestigt dit nu ook met cijfers die voor zich spreken.’

Van Eeckhaut: ‘Ik heb me pas zes maanden geleden een smartphone aangeschaft. Ik vind het echt niet gezond om heel de tijd door dat ding afgeleid te worden. Ik wil niet de slaaf worden van al de biepgeluiden. Kijk, ik werk nog altijd met een papieren agenda. (*haalt agenda uit tas*) Het helpt me om mijn aandacht niet te versnipperen. Pols jij in je onderzoek ook naar het effect dat die digitale media op ons geluksgevoel hebben?’

Vanden Abeele: ‘We peilen ook naar de positieve ervaringen. Digitaal welzijn houdt in dat je een optimale balans bereikt tussen de voor- en nadelen die digitale media met zich meebrengen. Wil je van de voordelen kunnen genieten, dan zal je er een aantal

MARIEK VANDEN ABEELE

- Professor Digitale Cultuur (UGent)
- Onderzoekt de psychologische en sociologische impact van digitale media
- Doet research naar digitaal welzijn
- Coördineert het On/Off project, een burgeronderzoek in samenwerking met De Standaard dat de impact van smartphonegebruik op ons welzijn in kaart brengt

Sociale media versterken het wij-zij-denken. Hoe kijk je naar dat fenomeen?

Van Eeckhaut: ‘De advertenties die je via sociale media binnen krijgt, zijn gebaseerd op je persoonlijke voorkeuren. Hou je van voetbal, dan zul je vooral content over voetbal krijgen. Hou je van mode, dan krijg je vooral advertenties te zien over mode. Dat op zich is vrij onschuldig. Maar als het over politieke en sociale thema’s gaat, is dat natuurlijk een ander gegeven. Dan kom je snel in een echokamer terecht waarin je enkel je eigen mening hoort weerklinken, waardoor je steeds fanatieker kan worden. Zo’n proces kan kwalijke proporties aannemen. Ik merk het aan de verschrikkelijke pestverhalen die ik verneem. Zowel in scholen als op de werkvloer doen zich schrijnende toestanden voor.’

Klopt het dat sociale media ons ongeremder en ruwer maken?

Vanden Abeele: ‘Onderzoek toont aan dat niet zozeer het wegvallen van sociale barrières maar wel het groepsgevoel het debat op sociale media verruwt. Met andere woorden: doordat sociale media ons het gevoel geven bij een groep te horen, voelen we ons gesterkt en durven we brutaler uit de hoek komen. Dat fenomeen wordt ook wel *deindividuatie* genoemd. Anders gezegd: de groepsidentiteit, met alle normen die daarbij horen, krijgt voorrang op de individuele identiteit. Maar laat me toch nuanceren. Sociale media kunnen ook een meerwaarde bieden. Denk maar aan crisissituaties. Dan kan Twitter bijvoorbeeld een belangrijk kanaal zijn om snel informatie van op het terrein te verspreiden. Dat de MeToo-beweging wel degelijk voor een gedragsverandering zorgde, hebben we ook deels aan sociale media te danken. Sociale media kunnen dus ook voor positieve effecten zorgen. Problematisch is het feit dat digitale media zo snel evolueren dat de wetgeving achterop hinkt.’

Hoe zou jij de principes van samenlevingskunst omschrijven?

Van Eeckhaut: ‘Je wil zo weinig mogelijk polarisatie en zoveel mogelijk harmonie. Begin eens met te proberen luisteren naar een standpunt dat afwijkt van dat van jou.’

nadelen bij moeten nemen. Vind jij het handig dat je mensen makkelijk kunt bereiken, dan zal je moeten aanvaarden dat men ook van jou verwacht dat je vlot bereikbaar bent. Ik vind het wel knap, Nina, hoe jij de digitale media in je leven temt.’

Van Eeckhaut: ‘Het is mijn manier om het leefbaar te houden. Alleen al de aanwezigheid van een smartphone kan storend werken. Ik zeg het ook tegen mijn echtgenoot als we met elkaar aan het praten zijn en hij naar dat vermaledijde ding afdwaalt. Op zo’n moment is hij er in mijn ogen niet bij, en dat stoort mij.’

Vanden Abeele: ‘We hebben daar een term voor: *absent presence*. Fysiek aanwezig zijn zonder er met je gedachten bij te zijn. Ook dat doen digitale media met ons. Ze worden ontworpen op een manier dat ze onze aandacht naar zich toe trekken. Dat soort *addictive design* is problematisch. Vooral omdat focus en concentratie essentieel zijn om tot het maximum van ons kunnen te komen.’

Van Eeckhaut: ‘Ik maak mij grote zorgen over ons onderwijs. We zijn zo lang koploper geweest en kijk waar we vandaag staan. Excelleren is niet langer aan de orde. Nochtans is het streven naar excellentie wat maakt dat je knappe dokters en ambitieuze ingenieurs en wetenschappers krijgt.’

Vanden Abeele: ‘Op dat vlak ben ik niet zo pessimistisch. Ik zie nog steeds voldoende mensen rondom mij die de ambitie hebben om te excelleren. Wel is het vandaag meer

dan ooit cruciaal dat je jezelf kunt reguleren. Je wil tot een uitgebalanceerd *digitaal dieet* komen, zodat je je focus op de essentie kunt behouden. Ik gebruik bewust het woord dieet. Net zoals bij voeding wil je de kwaliteit en kwantiteit van wat je digitaal consumeert in het oog houden. Bovendien is dat een persoonlijk gegeven. Wat werkt voor jou, werkt daarom niet voor een ander. Zelf heb ik Instagram afgeschafte omdat het mij te veel confronteert met beelden van een ideaal leven waarvan ik niet gelukkig word. Wat niet betekent dat ik sociale media uit mijn leven ban. Af en toe een partijtje Candy Crush kan ik best smaken.’

Van Eeckhaut: ‘Het gaat over je tijd waardevol invullen. Mijn zus gaf me onlangs het boek *Four Thousand Weeks – Time Management for Mortals* van Oliver Burkeman. Best confronterend. Het boek maakt je ervan bewust dat je gemiddeld 4.000 weken te leven hebt. De illusie dat je duizenden levens zou hebben, wordt doorprikt. Het zet je aan om bewust met je tijd om te gaan en de juiste keuzes te maken. Ook dat is levenskunst.’

Vanden Abeele: ‘In onze digitale samenleving wordt die vorm van levenskunst des te belangrijker. Er zijn zoveel zaken die ons kunnen afleiden, maar het is aan ons om het roer van ons leven in eigen handen te houden. Dat is eenvoudiger gezegd dan gedaan. Zeker voor mensen die heel gevoelig zijn aan prikkels.’

NINA VAN EECKHAUT

- Advocaat
- Medevenoot van Advocatenkantoor Piet Van Eeckhaut
- Dochter van Piet Van Eeckhaut, advocaat die door talloze assisenzaken bekendheid verwierf
- Is gekend voor een sterk rechtvaardigheidsgevoel
- Hecht veel belang aan haar onafhankelijkheid

En vereenzelvig mensen niet te snel met de standpunten die ze vertegenwoordigen. Ik ben me bewust dat ik een utopisch ideaal nastreef dat moeilijk te realiseren is. Mensen blijven nu eenmaal mensen. De grote emoties zoals wraak, jaloezie en haat zullen altijd blijven bestaan. Ik ben niet hoopvol dat we als samenleving mijn ideaal zullen bereiken.'

Vanden Abeele: 'Ik denk spontaan aan een onderzoek dat in Afrika plaatsvond, een continent waar westerse mentale gezondheidsproblemen zoals depressie veel minder voorkomen dan bij ons, niettegenstaande hun levensomstandigheden veel zwaarder zijn. Wat stelden de onderzoekers vast? Een therapeutisch gesprek zoals wij dat kennen, wordt er niet als remedie gezien. In Afrika vindt men het veel belangrijker om mensen die zich slecht voelen mee naar buiten te nemen. Om samen te gaan dansen of van het zonlicht te genieten. Ik kan me vinden in die remedie. Je wil mensen een plaats geven in onze samenleving. Dat geldt ook voor de mensen bij wie er een *hoekje* af is. Samenleving gaat over gemeenschap vormen, ook met mensen die er andere normen op nahouden. Mijn moeder was daar goed in. Toen ze jonger was, heeft zij meerdere mensen die in een maatschappelijk kwetsbare situatie leefden, het gevoel gegeven dat ze gezien en erkend werden. Ze deed dat belangeloos. Als we dat wat meer zouden doen, kunnen we een dam tegen radicalisering bouwen.'

Van Eeckhaut: 'Als individu kan je voor iemand anders het verschil maken, ook al is het misschien maar een druppel op een hete plaat. Maar, zoals Mariek het zegt, als we dat massaal doen, dan krijg je duizenden druppels op een hete plaat. Soms droom ik er wel eens van om na mijn pensioen een huis te openen waar pleegkinderen zich welkom voelen. Samenlevingskunst houdt voor mij ook in dat we efficiënte staatsstructuren hebben. Ik kan me enorm druk maken over de manier waarop onze overheid op sommige vlakken totaal niet functioneert. Die

“ Van Eeckhaut: 'Begin al eens met te proberen luisteren naar een standpunt dat afwijkt van dat van jou.'

wildgroeit aan wetgeving moet stoppen. We hebben dringend politici nodig die de juridische jungle bij snoeien. Ik wil niet populistisch klinken, maar moesten wij ons bedrijf runnen zoals de staat wordt gerund, dan we waren al lang failliet. Komaan jongens, waar blijven de staatsmannen en staatsvrouwen die de versnippering van bevoegdheden aanpakken en stoppen met de steekvlampolitiek? Zodat we een kader krijgen waarbinnen een samenleving op een gezonde manier kan functioneren.'

Hoe kijken jullie aan tegen stervenskunst?

Van Eeckhaut: 'Voor mij gaat dat vooral over waardig sterven, als het enigszins kan over een levenseinde waarvan je zelf de regie in handen hebt. Het is toch waanzinnig dat de wet vandaag niet toelaat dat je geëuthanaseerd wordt als je begint te dementeren, ook al is dat je wens.'

Vanden Abeele: 'Zoals levenskunst gaat over gaandeweg wijsheden opdoen waarmee je een goed leven kan leiden, zo denk ik dat stervenskunst gaat over het leren loslaten van wat je in je leven hebt opgebouwd.'

Van Eeckhaut: 'Ik kan me inbeelden dat je helemaal op het einde van je leven in één glimp een filosofische openbaring krijgt. En dat je dan op dat eigenste moment doorhebt hoe het allemaal in elkaar zit. Stel je voor ...' (*lacht*)

Wat kan jullie in dit leven troost brengen?

Van Eeckhaut: 'Schoonheid. Ik heb daarnet nog De Toverfluit van Mozart gehoord. De wraakzuchtige aria van de koningin van de nacht. Dat is zo overweldigend mooi. Het kan me aan het huilen brengen.'

Vanden Abeele: 'Met de jaren ben ik de waarde gaan inzien van de geborgenheid die een relatie of een gezin je kan bieden. Met iemand gedurende vijftig jaar of langer je leven delen, is enorm waardevol.'

Wat is het motto waarmee je het levenspad dat voor jou ligt verder wil bewandelen?

Vanden Abeele: 'Zoals mijn man vaak zegt: *Gewoon rustig blijven voortdoen.*'

Van Eeckhaut: 'Verstandig. Mijn secretaresse zegt dat ook tegen mij als ik de overweldigende omvang van een taak die ik op mij heb genomen, doorkrijg. Ik zou willen eindigen met de gedachte waarmee we zijn begonnen, met de woorden van mijn vader: *Koppel het pessimisme van het inzicht aan het optimisme van de daad.* Het zal ons helpen niet al te cynisch te worden.' ●

‘Je kiest zelf wat je met je bagage doet’

In een hoogstpersoonlijke monoloog die geen mens onberoerd laat, vertelt Charlotte De Groof hoe het voelt om je jeugd lang onder emotioneel misbruik gebukt te gaan. Ze vertelt er meteen bij hoe het haar is gelukt om de rug te rechten en voor zichzelf te kiezen.

TEKST Ines Minten - FOTO David Legrève

Charlie Bravo heet de monoloog. Want wie een zwaar of vervelend verleden van zich af weet te schudden, vervelt tot een betere versie van zichzelf en verdient applaus. Charlotte De Groof kreeg het idee om te beginnen schrijven toen ze voor Rode Neuzendag scholen bezocht om over mentaal welzijn te praten. ‘Ik was toen vooral bekend als Lotte Vissers van Buurtpolitie’, vertelt de actrice. Ze hoorde haar publiek de naam van haar personage fluisteren en besefte dat ze daar iets moest aan doen. ‘Ik mocht er niet staan als een populair personage. Ik kwam de leerlingen dingen tonen die ik zelf had doorgemaakt, dus ik moest hen laten zien dat ik, Charlotte, weet hoe het is om 16 jaar te zijn en je rot te voelen. Stap voor stap begon ik meer stukjes van mijn eigen verhaal te vertellen. Ik kreeg er zot veel reacties op van leerlingen en leerkrachten. Zelfs van ouders. Bijvoorbeeld: *Ik weet niet wat je hebt verteld, maar mijn kind kwam thuis en is beginnen praten, praten, praten over alles waar hij het moeilijk mee heeft.*’

Praten werkt

Open en eerlijk vertellen werkt, weet De Groof nu. Kon ze zo misschien nog meer betekenen? ‘De tijd was rijp om echt iets met mijn verhaal te doen. Maar wat? En hoe?’ Ze trok haar stoute schoenen aan en sprak theatermaker Stefan Perceval aan. De artistiek directeur van het Turnhoutse theaterhuis HetGevolg heeft zijn handelsmerk gemaakt van persoonlijke verhalen omzetten in beklijvend theater. Bij niemand anders was de

actrice in betere handen. ‘Stefan zei meteen: *Kom af! We maken die voorstelling!* Hij heeft me ongelooflijk goed gecoacht. Het was geniaal hoe hij met mijn materiaal omging en mij door de heftigste scènes wist te loodsen.’

Heftig, maar positief

Emotioneel misbruik binnen het gezin. Narcisme, manipulatie en onderdrukking. Een moeder die sterft. Het zijn zware thema’s en allemaal komen ze aan bod in *Charlie Bravo*. Toch brengt de voorstelling een positieve boodschap over moed, hoop, jezelf durven

“Wat je ook overkomt, je kunt nog altijd iemand worden die zichzelf respecteert en graag ziet.”

zijn en het geluk vinden. ‘Dat positieve vind ik belangrijk. De monoloog bestaat voor 100% uit mijn verhaal en wat ik heb doorgemaakt. Ik ben onzeker en bang geweest, ik heb een heel moeilijke weg afgelegd, maar ik heb mezelf intussen geaccepteerd. Ik heb geleerd hoe ik mezelf graag kan zien en waarderen. Ik heb het aangedurfd om voor mezelf en mijn eigen leven te kiezen en het gaat nu goed met mij. Ook dat wou ik absoluut vertellen. Dingen overkomen je, maar uiteindelijk kies je zelf wat je met die bagage doet.’

Ik wist niet beter

‘Als kind leef je in een gouden kooi’, vertelt De Groof. ‘Je denkt dat de hele wereld

eruitziet zoals bij jou thuis. Ik vond het dus heel normaal dat mijn ouders elkaar nooit zoenden en de fles wijn standaard op tafel stond. Ik dacht dat in elk gezin voortdurend werd geruzied en gescholden. Was ik stout, dan noemde mijn vader me een slet, trut of hoer. Ik wist niet beter. Vanaf mijn tienerjaren kwam ik wat vaker bij vrienden over de vloer. Ik zag er hoe de ouders elkaar een kus op de mond gaven en was geschokt. Ik bleef logeren en hoorde niemand roepen, schelden of schuldgevoelens aanpraten. Ik zag hoe vaders hun dochters even graag zagen en op waarde schatten als hun zonen. Ik stond versteld. Misschien was het toch niet zo gewoon bij ons thuis?’

De actrice wil niemand met de vinger wijzen. ‘Mijn vader is niet meer in mijn leven en daar heb ik ook geen behoefte meer aan. Maar hij is wie hij is, met zijn eigen trauma’s en ervaringen. Wanneer ik een vader zijn dochter zie knuffelen, begint het kind in mij nog altijd te huilen omdat ik dat zelf ook zo graag had gehad. Maar de volwassen Charlotte kan er rustig naar kijken en blij zijn om te zien dat zulke relaties bestaan. Mijn ervaring was anders, maar wat je ook hebt meegemaakt, je kunt nog steeds een waardig persoon zijn die zichzelf en anderen respecteert en een mooi leven uitbouwt.’ ●

DO – 2 MAA – 20.00

Charlie Bravo (+14j)

Charlotte De Groof

Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

Bouwen aan betaalbaar wonen

Sociale huisvesting mag geen eiland vormen, maar moet deel uitmaken van een ruimer beleid van betaalbaar en kwalitatief wonen. Dat is de centrale boodschap van de sociale huisvestingsmaatschappij Elk zijn Huis die in 2023 zijn 100-jarig bestaan viert. Uiterekend dit jaar staat ze voor de grootste herstructurering in de sector sinds mensenheugenis.

TEKST Gerard Hautekeur – FOTO Filip Claessens

Er is enorm veel tijd en energie gestopt in de door de Vlaamse regering opgelegde fusieoperatie van de sociale huisvestingsmaatschappijen *Elk zijn Huis* met zetel in Tervuren en *Volkswoningbouw* uit Herent. Het nieuwe werkgebied strekt zich uit over dertien gemeenten in Vlaams-Brabant, schetsen voorzitter Mark Van Roy en directeur Björn Mallants van *Elk zijn Huis*. Van Roy was gedurende twaalf jaar schepen in Tervuren, bevoegd voor onder andere wonen en milieu. Sinds begin van deze legislatuur is hij voorzitter van de sociale huisvestingsmaatschappij. Mallants nam in september de fakkel over van Roel Moens en was daarvoor twaalf jaar directeur van de koepelorganisatie van de sociale huisvestingsmaatschappijen in Vlaanderen.

Sociale verdringing tegengaan

‘Het lenigen van acute woonnoden blijft onze prioritaire opdracht. Elk zijn Huis beheert momenteel 2.100 woningen. Dit aantal is de afgelopen jaren gestaag gestegen. De inkomensgrenzen voor mensen die recht hebben op een sociale woning zijn in heel Vlaanderen dezelfde. De gemiddelde huurprijzen op de privé-huurmarkt in de Rand liggen echter een flink stuk hoger. Daardoor komen veel gezinnen hier sneller in de problemen. De grondprijzen en bijgevolg ook de huur- en woonprijzen in de oostrand behoren tot de duurste van Vlaanderen. Jongeren in Tervuren, Kraainem, Wezembeek-Oppeem,

Zaventem, Kortenberg, Overijse, Hoeilaart en Huldenberg maken weinig kans om een betaalbare woning te vinden. Ook de sociale verhuurkantoren, die met private eigenaars overeenkomsten sluiten om woningen aan een lagere huurprijs dan de gangbare marktprijs te verhuren aan kwetsbare groepen, komen in onze regio nauwelijks van de grond’, constateren Mallants en Van Roy.

‘Om de sociale verdringing tegen te gaan, werkt Elk zijn Huis nauw samen met Vlabinvest, dat hogere inkomensgrenzen hanteert. Op die manier krijgen mensen die uit de boot van de sociale huisvesting vallen toch toegang tot meer betaalbare huur- en koopwoningen. Dankzij de strategische aankoop van gronden liggen de Vlabinvest koopwoningen een kwart onder de marktprijs (zie *Randkrant* februari 2023). Van de 2.100 huurwoningen die Elk zijn Huis beheert, zijn er 200 Vlabinvest huurwoningen.’

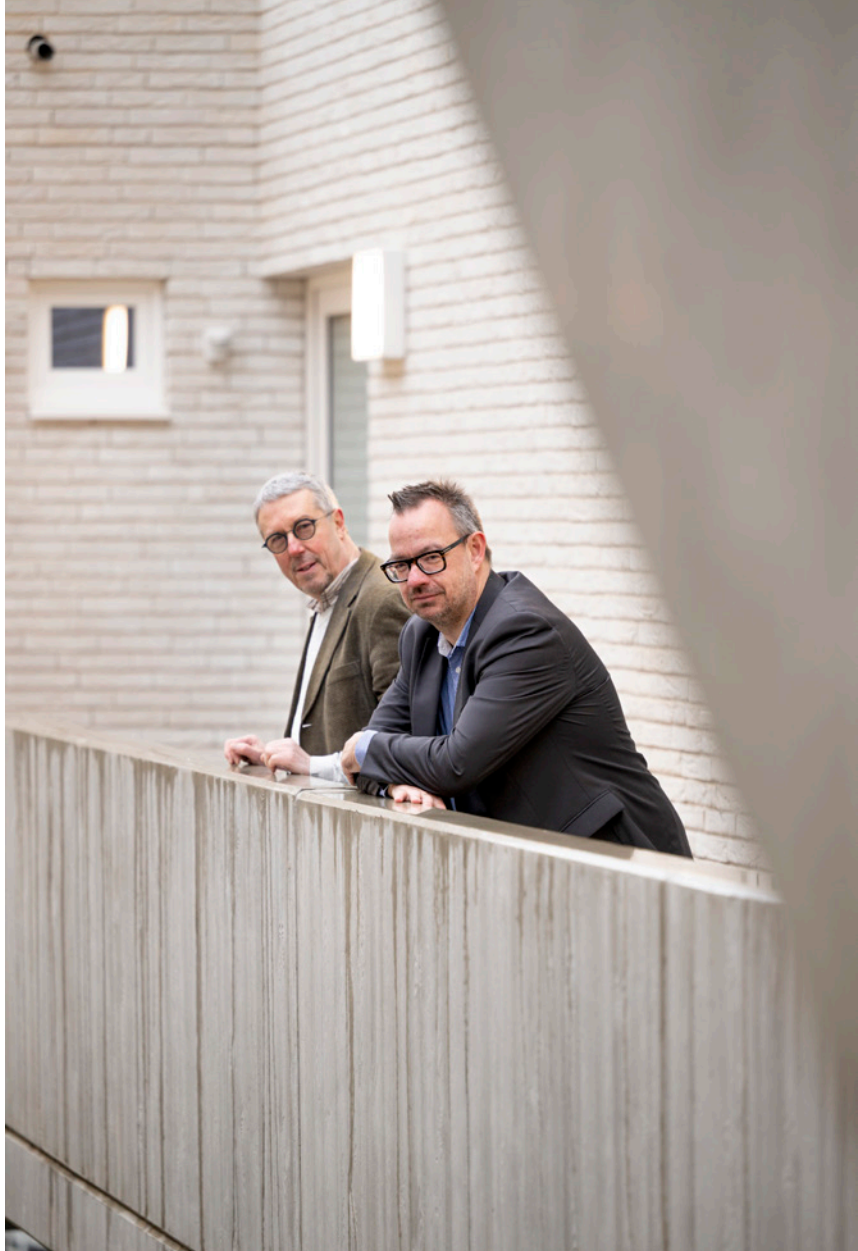
‘Daarnaast kan elke gemeente eigen initiatieven nemen’, benadrukt Van Roy. ‘Zo zorgt de gemeente Tervuren voor een reductie van de grondprijs voor een gedeelte van een verkaveling van een privé projectontwikkelaar,

maar ze koppelt die financiële tussenkomst aan voorwaarden inzake verkoopprijs en toewijzing van de woningen.’

Versterken van de kern

‘Iedereen beseft dat de tijd van geïsoleerde sociale huisvestingsprojecten in de periferie van de gemeente achterhaald zijn. Woonprojecten moeten in de gemeente geïntegreerd zijn en de stads- en dorpskernen versterken. Elk zijn Huis kan uitpakken met een aantal toonaangevende realisaties op dat vlak. Voor het project ‘t Veldeke in het landelijke Sint-Agatha-Rode (Huldenberg) zijn er tien sociale appartementen gebouwd op een relatief klein perceel. De woondichtheid doet echter geen afbreuk aan het ruimtelijke beeld van het plattelandsdorp. De appartementen zijn voorzien van een warmtepomp zodat de energiekosten lager liggen. Voor de aandrijving van de warmtepompen wordt gebruik gemaakt van zonne-energie.’

Elk zijn Huis speelt actief in op nieuwe samenlevingsvormen. ‘Het project Villa Fura is een schoolvoorbeeld van collectief wonen voor mensen met een beperking. Bij

🕒 Mark Van Roy en Björn Mallants

deze realisatie in het centrum van Tervuren is het partnerschap met de gemeente en de welzijnsactoren cruciaal. Het betreft een co-housing voor acht mensen, waarbij een contract is afgesloten met een zorgpartner die er permanent inwoont. Ook voor andere doelgroepen zoals dak- en thuislozen is dit een interessante formule.’

Inhaalbeweging

Wat de sociale huisvesting betreft, scoort de Vlaamse Rand met 4,3% sociale woningen slechter dan het Vlaamse gemiddelde van 6%. Om de nijpende woonnoden te kunnen beantwoorden, is er een stevige inhaalbeweging nodig. Van Roy en Mallants wijzen erop dat het Vlaamse decreet *grond- en pandenbeleid* voorzag in 20% sociale woningen in grotere verkavelingen van projectontwikkelaars. Dit is volgens hen een doeltreffend instrument. Bij de herbestemming van enkele projecten in het centrum van Tervuren had de gemeente graag een gedeelte voorbehouden voor sociale huisvesting. Daar kwam niets van in huis omdat het decreet door het Grondwettelijk Hof werd geschorst. ‘Niettemin kan een gemeentebestuur die clause nog altijd in de verkavelingsprojecten opnemen. Er zijn gemeenten die hiermee experimenteren, maar een verplichting voor alle gemeenten zou effectiever zijn’, meent Mallants. ‘Het Grondwettelijk Hof heeft geen onoverkomelijke bezwaren geuit tegen het decreet grond- en pandenbeleid. De Vlaamse overheid zou dus gewoon een aangepast decreet moeten goedkeuren.’

Om aan de woonbehoeften tegemoet te

komen, heeft Elk zijn Huis nog verschillende kleine en grotere projecten op stapel staan. ‘In Kortenberg gaat het om nieuwe huur- en koopwoningen, in totaal 100 woonheden waarvan 80 huurwoningen. Hier worden ook enkele kavels voor privé-verkoop aangeboden. Aan de Woluwelaan in Kraainem komen er 42 nieuwe woningen bij; in het project Kleine Ham (Vosseme) 40, in Bertem 16 wooneenheden. Naast de nieuwbouw zijn er diverse projecten van herbestemming, zoals een vroegere basisschool in Zaventem, goed voor ongeveer 30 wooneenheden. Voorts is er de herbestemming van een beschermde doktersvilla in een park in Overijse. In deze en nagenoeg alle andere plannen in voorbereiding gaat het telkens om gemengde projecten, die tot stand komen in samenwerking met Vlabinvest en de betrokken gemeenten.’

Renoveren

‘Tal van sociale woningen moeten grondig worden gerenoveerd om te beantwoorden aan de door de Vlaamse overheid opgelegde energienormen. Neem nu De Linde in Tervuren, de enige hoogbouw in ons werkgebied. Dat flatgebouw telt acht verdiepingen en 50 appartementen. Voor die 50 gezinnen moet tijdelijk een ander onderkomen worden gevonden. Tijdens die leegstand derft Elk zijn Huis huurinkomsten. Sommige oude sociale woningen vertonen te veel gebreken waardoor een duurzame renovatie onmogelijk is. Slopen en heropbouwen is het enig mogelijke antwoord, zoals in de Acaciawijk in Zaventem. De uitvoering van alle geplande renovaties stelt Elk zijn Huis voor een heuse uitdaging.’ ●

FR Construire des logements abordables

Le logement social ne doit pas être isolé mais devrait faire partie d’une politique plus large de logements abordables et de qualité. Tel est le message de la société de logement social Elk zijn Huis, basée à Tervuren, qui fêtera son 100e anniversaire en 2023. Avec 4,3% de logements sociaux, le Vlaamse Rand fait moins bien que la moyenne flamande de 6%. Afin de répondre aux besoins pressants en matière de logement, un solide rattrapage est nécessaire. Et c’est précisément cette année que le secteur est confronté à la plus grande restructuration de mémoire d’homme. ‘Tout le monde se rend compte que l’époque des projets de logements sociaux isolés à la périphérie d’une commune est révolue. Les projets de logement doivent être intégrés dans la commune et renforcer les centres des villes et des villages.’

BOUWWERK

Watermolens

TERLANEN Aan de voet van de, voor wielrenners beruchte, Moskesstraat, met zijn steile kasseiklim, ligt een heerlijk stukje natuur met weilanden, knotwilgen en de rivier de Laan die even verder in de Dijle uitmondt. Langs het klaterende water ligt de oude watermolen. Geschriften maken melding van zijn bestaan in 1290 en later in 1429. Toen was het dorp Terlanen niet veel meer dan de molen en enkele grote pachthoeves die op hun beurt deel uitmaakten van de heerlijkheid Yssche met heren van het geslacht Isque, vazallen van de hertog van Brabant. Na de Franse revolutie is de molen, tot op vandaag, eigendom van opeenvolgende adellijke families. In de loop van de geschiedenis werd de molen verschillende keren verwoest. Het huidige gebouw dateert van na de brand in 1892, het waterrad van 1855. Hier werd graan gemalen, tot WOII was hier een zagerij en in WOII produceerde de molen ook elektriciteit. Tot 1972 bleef de molen in werking en kwam ook de deftige eigenaar jaarlijks zijn pacht innen. Sindsdien is het grote bakstenen gebouw een woonhuis. Het molengedeelte ligt stil. Het waterrad, sluiswerk en binnenwerk zijn industrieel-archeologisch erfgoed. Een groep inwoners lanceerde in 2015 het project *Rivier wordt Stroom*. Het molenrad en de stuw zouden verbouwd worden tot een kleine hydraulische elektriciteitscentrale die een 20-tal gezinnen van stroom kan voorzien. Een lokale energiecoöperatie staat klaar om mee te investeren. Ook bedrijven zijn geïnteresseerd om hier hun nieuwste technieken van micro-hydrotechnologie te demonstreren. De huidige wetgeving die rechtstreeks energiedelen verhindert, staat echter verdere ontwikkelingen in de weg. ●

TEKST & FOTO Tine De Wilde

Twintig jaar taalonderzoek

Een complexe meertalige ontmoetingsplek

Al meer dan twintig jaar onderzoekt het Brussels Informatie-, Documentatie-, en Onderzoekscentrum (BRIO) hoe het is gesteld met de talenkennis en het taalgebruik in Brussel en de Vlaamse Rand. In de publicatie Taalbarometer wordt daarvan verslag uitgebracht.

TEKST Liesbeth Bernolet - FOTO Filip Claessens

⌚ Mathis Saeys

De publicatie van onderzoeker Rudi Janssens en zijn opvolger Mathis Saeys vat twintig jaar taalonderzoek in Brussel, en later ook in de Rand, samen. Het bevat veel interessante informatie over het soms toch nog heikele thema. Samen met Saeys blikken we terug en vooruit. Wat zijn de uitdagingen? Belangrijk, want zeker is dat 'wat er in Brussel gebeurt via de Vlaamse Rand doorsijpelt naar de rest van Vlaanderen', aldus Saeys.

Het zijn grote schoenen om te vullen, maar Mathis Saeys uit Beersel draagt ze met overgave. Sinds het overlijden van pionier Rudi Janssens in augustus 2021 neemt hij het onderzoek naar de taalsituatie in Brussel en de Vlaamse Rand voor zijn rekening. 'Het is een hele uitdaging om de Brusselse complexiteit te ontwarren', zegt de Master in de Politieke Wetenschappen en Urban Studies. Begin 2024 moet de vijfde Taalbarometer voor Brussel klaar zijn. Een derde Taalbarometer voor de Vlaamse Rand staat op stapel.

Geen stilstaande vijver

Nadat de omstreden talentellingen in 1947 stop werden gezet, bleef de taalsituatie in Brussel lange tijd een blinde vlek. Tot onderzoeker Rudi Janssens in 2001 de wetenschappelijke methode van Fishman uit de jaren 1960 *Wie spreekt welke taal wanneer*

en met wie? vertaalde in onderzoek naar het taalgebruik in Brussel. 'Tot dan hadden we geen instrument dat op een adequate en wetenschappelijke manier de taalsituatie in Brussel in kaart bracht', weet Saeys. 'Door het jarenlange onderzoek van Rudi kunnen we nu evoluties blootleggen en zelfs vooruitkijken naar de toekomst.'

In die twintig jaar onderzoek is duidelijk geworden hoe de hoofdstad geëvolueerd is naar een complexe meertalige ontmoetingsplek. 'Uit de eerste Taalbarometer in 2001 bleek dat er in Brussel 72 talen werden gesproken, bij de laatste barometer van 2018

“ Twintig jaar Taalbarometer toont aan hoe het taalgebruik in Brussel en de Rand is geëvolueerd.

waren er dat meer dan 100. Rudi stelde het al van bij het begin: Brussel is geen stilstaande vijver waar mensen geboren en getogen hun leven doorbrengen. Het is een emancipatiemachine waar in al die tijd zo'n 2,2 miljoen mensen zijn aangekomen en ongeveer 1,5 miljoen van hen de hoofdstad intussen inruilden voor een andere plek.'

Vlaamse Rand en verder

Die andere plek is gezien de migratiestromen vaak de Vlaamse Rand, maar reikt intussen ook veel verder. 'Heel Vlaanderen wordt stilaan internationaler. Wie verhuist, volgt vaak de spoorlijnen. Daardoor zijn de Denderstreek en de regio Charleroi bijvoorbeeld al heel wat internationaler geworden.'

De toenemende meertaligheid van Brussel brengt een evolutie in talenkennis en taalgebruik met zich mee. 'Frans, Nederlands en Engels blijven in die twintig jaar de drie grootste zogenaamde contacttalen. Daarbij is de kennis van het Frans licht afgenomen, die van het Nederlands gehalveerd en blijft het Engels status quo, al moeten we die cijfers in de juiste context plaatsen', benadrukt Saeys. 'Want het zijn de respondenten zelf die aangeven hoe goed ze een taal kennen. Het kan dus zijn dat iemand aangeeft niet goed te zijn in Nederlands, maar toch een gesprek kan voeren.'

Dat tonen ook de cijfers over het gebruik van het Nederlands aan. Bij de publicatie van de vierde Taalbarometer over Brussel bleek dat er meer dan ooit Nederlands wordt gesproken in de hoofdstad. Opvallend, gezien de kennis van de taal gehalveerd bleek ten opzichte van eerder onderzoek. 'Brusselaars vinden van zichzelf dat ze niet goed Nederlands spreken, maar hebben

wel notie van de taal en spreken al eens een mondje Nederlands op de werkvloer of tijdens een vrijetijdsactiviteit. We blijven dan ook stellen dat het Nederlands niet onderschat mag worden in de Brusselse context.’

Dat brengt ons bij de Vlaamse Rand, waar de kennis van het Nederlands in de tweede Taalbarometer voor die regio wel standhield. ‘Dat heeft voor een stuk te maken met de institutionele context, waarbij er maar één Vlaamse gemeenschap is, maar ook met het feit dat wie uit Brussel verhuist zijn al dan niet beperkte kennis van het Nederlands meeneemt.’ Saeys haalt ook aan dat almaar meer mensen zich ervan bewust zijn dat wie Nederlands spreekt meer kans maakt op een goede job.’

Nederlands blijft contacttaal

De onderzoeker is volop bezig met de vijfde Taalbarometer voor Brussel en denkt dat de tendensen van de voorbije tien jaar zich daarin zullen voortzetten. Grote zorgen over de afnemende kennis en het gebruik van het Nederlands maakt hij zich niet. ‘Het Nederlands zal altijd één van de contacttalen blijven. Belangrijk is wel dat we de meertalige realiteit van Brussel en Vlaanderen omarmen en ons als Nederlandstaligen warm openstellen voor anderstaligen. Op die manier wordt het Nederlands met iets positiefs geassocieerd en volgen er vanzelf oefenkanalen Nederlands, omdat men volwaardig wil deelnemen aan de samenleving.’

De komende jaren zal de realiteit nog complexer worden, meent Saeys. ‘Er zullen nog meer talen worden gesproken en de taaldynamieken, die we de voorbije twintig jaar in kaart brachten, zullen versterkt worden. Wat vandaag in Brussel gebeurt, zal binnen twintig jaar de realiteit zijn in de Vlaamse Rand en verder. Brussel is de voorbode voor de toekomst van Vlaanderen.’

Onderzoek naar de talensituatie in Brussel en daarrond blijft dan ook relevant. ‘Wat we met de Taalbarometer vooral willen doen, is de hand reiken naar de beleidsmakers en hen helpen met de vraag hoe ze nog beter kunnen omgaan met de meertalige realiteit van Brussel, de Vlaamse Rand en binnenkort ongetwijfeld heel Vlaanderen. Om daar een sterkte van te maken in een globaliserende samenleving.’ ●

Het oeuvre van Thomas Mann

Afgelopen zomer las Monika Sherwood uit Kraainem Thomas Manns kluit *De Toverberg* parallel aan *De Toverenaar* van Colm Tóibín, een gefictionaliseerde biografie over de Duitse auteur. ‘Het was heel fijn om beide romans naast elkaar te leggen.’

TEKST Ines Minten – FOTO Filip Claessens

Ik besloot *De Toverberg* te lezen en er *The Magician (De Toverenaar)* als audioboek bij te nemen’, legt Monika Sherwood uit. ‘*De Toverberg* is een briljant boek, maar een behoorlijk werkje om doorheen te raken. *De Toverenaar* daarentegen is bijzonder meeslepend. Net daardoor was het een mooie afwisseling.’ De parallelle lezing gaf haar ook een inkijk in Tóibín’s aanpak. ‘Het viel me op dat de auteur veel informatie direct uit *De Toverberg* haalt. Het is ook geweten dat Mann heel wat personages uit zijn boeken op zichzelf of mensen rondom zich baseerde. Maar nu vraag ik me dus af of Tóibín over heel de lijn zo tewerk is gegaan. Wat heeft hij op feiten en romans van Mann gebaseerd? Wat heeft hij erbij verzonnen? Hoeveel van de conversaties tussen de familieleden heeft bijvoorbeeld echt zo plaatsgevonden? Het is eigen aan het genre van de gefictionaliseerde biografie dat je je zulke vragen stelt.’

Fascinerend, excentriek en tragisch

We zijn het erover eens dat *De Toverenaar* een aantal fascinerende verhaallijnen en lagen samenbrengt. Het is al erg boeiend om je in de geschiedenis van de familie Mann te verdiepen. Niet alleen gaat het om een van de beroemdste families uit de eerste helft van de 20e eeuw, ze wordt ook bevolkt door een aantal bijzonder excentrieke figuren. Neem

Erika en Klaus Mann, de twee oudste kinderen van de auteur. Als kinderen en tieners leven ze met zijn tweeën in een heel eigen fantasiewereld. Later zijn ze openlijk homoseksueel, geen vanzelfsprekende keuze in hun dagen. En helemaal anders dan de verdoken, maar wel druk in zijn eigen boeken beschreven homoseksuele fantasieën van hun vader. ‘Ik vond hen de meest tragische figuren uit het boek’, zegt Sherwood. ‘Voor die twee moet het erg moeilijk geweest zijn om hun plek in de wereld te vinden, omdat ze zo graag kunstenaars wilden zijn, maar op dat vlak toch hun leven lang in de schaduw van hun vader stonden.’ De hallucinante climax is de beslissing van beide ouders-Mann en zus Erika om de begrafenis van Klaus na diens zelfdoding niet bij te wonen.

Opstapje naar het werk van Mann

Minstens zo interessant is de historische achtergrond waartegen *De Toverenaar* zich afspeelt. De Manns zijn een invloedrijke familie in de turbulente eerste helft van de 20e eeuw. De politiek van die periode brengt hen achtereenvolgens, en vaak willens nillens, op verschillende plekken in Europa en de Verenigde Staten. De ene keer wenden ze hun contacten aan om hun hachje te redden (bijvoorbeeld van de nazi’s), maar evengoed worden ze koudweg afgedankt wanneer ze niet of niet langer bereid blijken als instrument van een of ander beleid op te treden. ‘Zo betalen ze uiteindelijk allemaal een prijs.’

In de loop van zijn verhaal wakkert Colm Tóibín ook nog eens op onnavolgbare wijze de nieuwsgierigheid naar het omvangrijke oeuvre van Thomas Mann aan. Met zijn eigen vlot verhalende stijl creëert hij het ideale opstapje naar het veelal taaiere werk van de oudere auteur. Voor de vele klassiekers van Mann is er geen betere reclame denkbaar. ●

📍 Joris Silverans

Street art kleurt de stad

Vilvoorde is een van de pioniers van street art in Vlaanderen. De stad telt meer dan vijftig verschillende creaties van lokale, nationale en internationale kunstenaars. Ze geven kleur aan kale, grijze vlakken en fleuren straten en pleinen op.

TEKST Gerard Hautekeur – FOTO Filip Claessens

De watersite aan het kanaal onder de Europabrug in Vilvoorde is een publiekstrekker en vormt een smeltkroes van uiteenlopende stijlen van street art. SMATES, de artiestennaam van de bekende street art kunstenaar Bart Smeets (45), mobiliseerde enkele jaren geleden een aantal collega-artiesten. Sommigen maakten deel uit van een collectief en werkten met twee of meer aan een gezamenlijk project onder de brug. Zelf schilderde Smeets op een van de betonnen pijlers een figuur met een lichtgroene *hoody* die uit de ondergrond lijkt op te rijzen. Het

graffitikunstwerk aan de ingang van het stedelijk zwembad is eveneens van zijn hand, net als de muurschildering achterin het zwembad waarop walvissen staan afgebeeld; zijn favoriete werk. Zijn stijl omschrijft hij als figuratief, dromerig realisme. Smeets, die momenteel in Mechelen woont, komt uit Asse, studeerde grafische vormgeving aan Sint-Lucas in Brussel en volgde een opleiding schilderkunst aan de Jan Portaels Academie in Vilvoorde. ‘Sinds acht jaar ben ik voltijds bezig met mijn street art opdrachten in België en het buitenland.’

Grafische hoogstandjes

Voor Vilvoordse kunstenaars zoals Joris Silverans, Wide Vercnocke, Roel Heremans en Sander Heremans zijn de professionele graffitikunstenaars als SMATES inspirerende voorbeelden. Silverans (31), geboren en getogen in Vilvoorde, is vanaf zijn 18e artistiek bezig. Vanuit de vzw *Goesting?!* nam hij elke zomer deel aan het Mektiburn Cultival op het domein van de Drie Fontein. ‘Street art is al zeven jaar mijn passie. Naast mijn job in het kunstonderwijs voer ik als graffitikunstenaar freelance opdrachten uit voor particulieren, zoals bijvoorbeeld in een koffiehuisje in Epegem, en voor kleine organisaties, zoals de afbeelding van de legendarische bokser Muhammad Ali in een bokscub.

“ **Vroeger werd ik door de politie beboet omdat ik graffiti spoot, nu geeft de stad mij geld voor een mural.**

Met Sander Heremans van collectief Studio Entropica heb ik meegewerkt aan een *mural* van 300 m lang en 2 m hoog in de Bavaylei. Mijn grootste realisatie is de muurschilderij in de Leuvensestraat. Toen de jaarmarkt wegens corona niet kon doorgaan, maakte ik op voorstel van het stadsbestuur een oude poster van de jaarmarkt op een gevelmuur.’ Silverans schilderde geen letterlijke kopie, maar gaf de afbeelding van drie boerenpaarden een eigentijds cachet.

‘Mensen zijn het beu om op grijze muren te kijken en reageren enthousiast op de street art in hun buurt.’ Silverans wijst op de samenwerking met enkele scholen in Vilvoorde. ‘In de Sint-Jozefschool in de Groenstraat kreeg ik *carte blanche* om de speelplaats te verfraaien. In Virgo Plus heb ik, samen met de leerlingen, een muurschilderij gemaakt. Zij leverden ideeën voor het ontwerp en hielpen mee bij het tekenen en het inkleuren. Op die manier maak je leerlingen warm voor kunst en diverse expressievormen. Ik beschouw street art als een speeltuin. Het zou jammer zijn om alleen te schommelen als je ook op de wip kunt zitten’, zegt Silverans vrolijk.

Talentvolle lokale street art artiesten worden in Vilvoorde geflankeerd door gerenommeerde kunstenaars. De Antwerpenaar DZIA, wellicht de meest bekende street artist uit België, realiseerde onder de brug de muurschilderij *The Wolfpack*. Op verschillende plekken laat hij zijn grafische hoogstandjes

zien. Dieren en vogels zijn een herkenbaar en terugkerend thema in zijn werk. Zijn eerste solotentoonstelling met zijn gouden vos hield hij in de Kruidfabriek.

Symbolisch

De meest recente street art creatie in Vilvoorde is van Han Coussement (33), die de kademuur aan het kanaal onder handen nam. Hij is een streek- en studiegenoot van Silverans. 'Een toenemend aantal graffitikunstenaars laat de spuitbus links liggen en maakt gebruik van verf en penseel', zegt Coussement. 'Mijn muurschilderij op een strook van 46 m breed en 2 m hoog aan het kanaal verwijst naar de locatie van de oude vaartbrug, afgebeeld tegen de skyline van Vilvoorde met de kerk, een inmiddels verdwenen oude watertoren en cafés waar mensen een pint gingen pakken tot de Vaartbrug weer openging.'

Op zijn panoramische *mural* duiken ook oude plezierbootjes op met *le beau monde* uit Brussel die zich in het domein De drie fontein kwam ontspannen. Coussement herinnert zich de plek bijzonder goed vanuit zijn jeugd. 'Ik verdiepte mij voor mijn ontwerp ook in de geschiedenis van de stad en liet mij inspireren door oude prentkaarten uit het archief van de bibliotheek.' Dat hij afgelopen jaar op die plaats zijn graffitikunst kon demonstreren in opdracht van de stad heeft voor Coussement een grote symbolische betekenis. 'Uitgerekend op die plek werd ik als tiener door de politie opgepakt en beboet toen ik er illegaal graffiti aan het spuiten was. Nu kreeg ik een vergoeding van de stad en zorgde de stad voor een steiger aan het water zodat ik mijn muurschildering kon maken.'

'Het is illustratief voor de beeldvorming en ontwikkeling van de graffitikunst. Er wordt niet langer op neergekeken en het speelt zich niet langer in de illegaliteit af', schetst Bart Smeets. 'De huidige werken getuigen van een grote kwaliteit. Street art heeft een prominente plaats verworven. Verschillende grote

steden organiseren festivals. Kunstenaars werken in opdracht van lokale besturen.'

Internationaal

Schepen van Cultuur Moad El Boudaati (Vooruit): 'Vilvoorde is een van de pioniers van de street art. We zetten ons volop in voor de promotie ervan. De stad slaagde erin om enkele grote namen naar Vilvoorde te halen. De Argentijnse artieste Hyuro maakte een muurschilderij over de migratie vanuit onze Andalusische zusterstad Peñarroya-Pueblonuevo naar Vilvoorde. BORDALLO, de grote Portugese kunstenaar en milieuactivist, creëerde in 2019 een reusachtige afbeelding van een buizerd. In dit werk combineert hij graffiti met gerecycleerde materialen. Het kunstwerk prijkt aan de gevel van de middelbare school Horteco. De stad stelt op de Asiat-site een muur ter beschikking waarop geïnteresseerden kunnen oefenen en experimenteren. De stad wil elk jaar een nieuw street art project realiseren', zegt de schepen. Hij stipt nog aan dat Vilvoorde is aangesloten bij het Internationaal Street Art Cities Platform. Op die internationale website zijn er meer dan 30.000 kunstwerken uit 700 steden terug te vinden.'

Kunstroute

Street art geniet duidelijk van een groeiende belangstelling van de eigen bewoners en toeristen. Stadsgids Annie Myten stippelde een 10 km lang parcours uit dat start aan het station en eindigt op de Grote Markt. Het leidt de geïnteresseerden langs verschillende creaties van street art. In een begeleidende brochure vind je een korte toelichting bij de kunstwerken. Buiten dit uitgetekende parcours prijken er evenwel nog verschillende andere street art creaties. Het stadsbestuur roept Vilvoordenaren op om kale muren ter beschikking te stellen van graffitikunstenaars en zo de openbare ruimte meer kleur te geven. ●

EN Splashing the city with colour

Vilvoorde is one of the pioneers of street art in Flanders, boasting over 50 different works by local, national and international artists. They help to add colour to bare, grey areas, while brightening up the streets and squares. Now a major attraction, the *watersite* along the canal under the Europa Bridge in Vilvoorde is a melting pot of various styles of street art. This form of artwork by celebrated artists has now appeared in many more locations around the city. Something once considered illegal now enjoys the support of local authorities and is also a big hit with locals and tourists alike.

Verplicht binnen te blijven

Tegenwoordig kan je het nieuws niet volgen of je wordt met allerlei bedreigingen om de oren geslagen.

Is het niet de wolf die achter de hoek op de loer ligt dan is het wel een nieuw virus dat ongeduldig zijn kans afwacht of een akelige serie die toont dat het menselijk brein wordt overgenomen door een schimmel die ons agressief maakt. Als je je buiten waagt, is de kans groot dat je te maken krijgt met vijandige mensen of natuur. We leven in een wereld vol gevaren, waar we maar beter voorzichtig mee omspringen. De kans op onheil is groot, wees dus maar beter voorbereid.

Die redenering past in hetzelfde plaatje waar we regelmatig tegenaan lopen bij het inrichten van een terrein. Bijvoorbeeld: een natuurlijke vijver aanleggen, is absoluut onverantwoord, want de (klein)kinderen gaan daar zo goed als zeker insukkelen. Plant ook geen giftige planten, want de (klein)kinderen gaan daar van eten en dat betekent zo goed als zeker hun dood. Maak de tuin klinisch proper, want anders doemen er zeker muizen, virussen en zeer gevaarlijke beesten op.

Behoorlijk overtrokken allemaal. Een teken van doemdenken. Waar gaat dit naartoe? Gezond verstand en een natuurlijke reflex naar realistische preventie lijken verdwenen. Het lijkt wel alsof we in hysterische tijden terecht zijn gekomen. De apocalyps dreigt. Er is geen ontkomen aan.

Mag het wat rustiger en objectiever? Misschien kunnen we gewoon wat meer aandacht besteden aan onze gezondheid en ons immuunsysteem dat de voorbije decennia danig uit balans raakte door onze overhygiënische levenswijze en onze slechte lucht-, water- en voedselkwaliteit? Wat we eten, drinken en inademen maakt ons veel zieker dan al die vermeende plagen. Daaraan verhelpen zal ons veel gezonder maken dan alle doemscenario's samen. ●

TEKST Herman Dierickx

Tine Hens ontkracht klimaatdooddoeners

‘Wetenschappers maken cruciale nuances’

Het klimaat is altijd al veranderd. Hoe meer CO₂ hoe beter voor de planten. Niet het klimaat is het probleem, wel de overbevolking. De technologie zal ons redden. Of nog: zonnepanelen zijn ook vervuilend. Journaliste Tine Hens leert ons hoe een weerwoord te bieden tegen dit soort hardnekkig terugkerende dooddoeners over de klimaatverandering.

TEKST Michaël Bellon - FOTO Filip Claessens

📍 Tine Hens

Tine Hens is auteur van boeken als *Het klein verzet* – over alternatieven voor ons kapitalistisch economisch systeem – en recent *De wereld die we delen* – over de positie van de mens als dier onder de andere dieren. Als journaliste voor de weekbladen Knack en MO* schrijft Hens hoofdzakelijk over de wereldwijde klimaats- en biodiversiteitscrises. In haar buitengewoon goed gedocumenteerde boek *Het is allemaal de schuld van de Chinezen!* becommentarieert, nuanceert en ontkracht Hens tien stellingen die klimaatrelativisten regelmatig gebruiken om het licht van de zon te ontkennen.

In de inleiding schrijf je over de concrete aanleiding voor jouw boek: de stortvloed aan giftige, bedreigende en vrouwonvriendelijke reacties die je online kreeg na een gesprek over de omgang met klimaatontkenners in het tv-programma De Afspraak in januari 2019.

‘Dat was één aanleiding. Het thema werkt zo polariserend dat je er sterke reacties op krijgt. De andere aanleiding was het boek *Het klein verzet* dat ik eerder had geschreven en dat onrechtstreeks ook al te maken had met klimaat en biodiversiteit. Wanneer ik lezingen geef, krijg ik vaak vragen over het klimaat, waar ik soms zelf niet meteen een antwoord op heb. Het zijn dezelfde vragen en dooddoeners die steeds terugkomen. Over de overbevolking en de rol van China

bijvoorbeeld. Toen we met uitgeverij EPO naar een goede invalshoek voor een boek over klimaat zochten, dacht ik dus aan mijn mapje met *de vragen die altijd terugkomen* en dus duidelijk leven bij de mensen. Daarop heb ik dan wetenschappers opgezocht die mij hebben uitgelegd wat er allemaal van die dooddoeners klopt en vooral wat niet klopt.’

Het boek gaat in op veel aspecten van het klimaat. Welke ontmoeting heeft jou het meest verrast?

‘Het gesprek met Patrick Deboosere, professor demografie aan de VUB, was heel verhelderend. De dooddoener dat er gewoon te veel mensen zijn op deze planeet lijkt bijna logisch, maar Deboosere toont aan dat de piek van de bevolkingstoename bijna is bereikt, en bewijst met cijfers dat niet zozeer overbevolking maar wel de overconsumptie het probleem is. Heel emotioneel waren ook de ontmoetingen met de glaciologen, wetenschappers die aan de hand van ijs ons klimatologisch verleden bestuderen. Zij zien hun studieobject letterlijk voor hun ogen wegsmelten. Jaar na jaar beschrijven zij in hun rapporten de toestand die steeds maar verslechterd, terwijl we dankzij hen perfect weten wat we zouden moeten doen om de klimaatverandering aan te pakken. Wetenschappers kunnen vaak snel cruciale nuances maken. Zo wordt er nogal makkelijk gesproken over het capteren en onder de grond stoppen van CO₂, iets wat we waarschijnlijk

ook zullen moeten doen. Een wetenschapper kan met een snelle schets de enorme volumes waarover we spreken aangeven en daarmee zeggen wat een gigantische klus dat zal zijn.’

Wat zeg je om de dooddoener te ontkrachten dat de klimaatopwarming de schuld van de Chinezen zou zijn?

‘China staat de voorbije jaren op één als je de uitstoot per land bekijkt. Maar die cijfers per land zijn maar een manier om je boekhouding te maken, en waarschijnlijk niet de meest zinvolle. Als je de uitstoot afzet tegen het aantal inwoners van een land dan daalt China in de ranglijst en komen de VS op één. En hoewel je de gemiddelde uitstoot per Amerikaan kan berekenen, bestaat Amerika natuurlijk niet uit allemaal *gemiddelde Amerikanen*. Als je ook daar naar kijkt, dan zie je dat wereldwijd de 10% rijkste inwoners verantwoordelijk is voor 50% van de CO₂-uitstoot. Het draait dus wel degelijk om een bepaald consumptiepatroon van meerdere huizen, meerdere auto’s, jachten en vlieggreizen. Een ander aspect dat je in rekening moet brengen als het over China gaat, is natuurlijk dat zij heel veel consumptiegoederen produceren voor ons, terwijl de CO₂-uitstoot daarvan in hun boekhouding komt, niet in de onze. Een derde aspect is de historische uitstoot. CO₂ blijft lang in de atmosfeer hangen, en België is na Engeland het tweede land dat is begonnen met uitstoten. China kwam pas veel later.’

Jouw boek verscheen twee jaar geleden. Moet je intussen al dingen aanpassen?

‘Als er niet snel iets drastisch verandert, bestaat de kans dat we de grens van 1,5°C opwarming sneller zullen overschrijden dan ingeschat. Ik heb het boek geschreven op een moment dat er bij wetenschappers nog meer hoop bestond dat we slim genoeg zouden zijn om het niet zo ver te laten komen. Als ik nu met wetenschappers praat, hoor ik veel meer twijfel. De realiteit van de klimaatverandering is ons aan het inhalen. In het boek haal ik vooral buitenlandse voorbeelden van klimaatrampen aan, terwijl er ondertussen met de overstromingen en de toenemende hittegolven ook genoeg binnenlandse voorbeelden zijn.’

Energijds zijn er mensen die iets willen doen aan de klimaatverandering. Anderzijds zijn er mensen die kwaad worden op deze mensen. Heb je een idee waar deze woede vandaan komt?

‘Ik benadruk heel erg de sociale onrechtvaardigheid die de klimaatverandering met zich meebrengt. Vanuit het beleid wordt daar te weinig naar gekeken. Zoals veel beleid is klimaatbeleid sterk op de middenklasse gericht, terwijl je ook veel mensen hebt die bijvoorbeeld gewoon geen zonnepanelen kunnen leggen. Terwijl sociaal kwetsbare mensen ook nog eens op de plekken met de grootste vervuiling wonen, of werken in sectoren waar nog niet eens een toekomstplan voor bestaat. We zijn zo aan het treuzelen om maatregelen te nemen dat we op een bepaald moment tot maatregelen gedwongen zullen worden, en dat is nooit goed, want dan krijg je veel weerstand. Terwijl er zoveel valt te winnen met een goed klimaatbeleid. Als we onze tijd goed gebruikt hadden, dan waren we er nu helemaal anders aan toe. Aan de andere kant komen al de dooedoeners die ik in mijn boek behandel niet uit de lucht vallen. Er is ondertussen voldoende onderzoek gedaan naar de leugens die oliebedrijven actief hebben verspreid, vooral sinds de jaren 1990. Nog steeds geven ze miljoenen dollars per jaar uit om klimaatwonder te zaaien. Zo lang gewone mensen tegen elkaar worden opgezet, blijven zij buiten schot. Terwijl zij het grootste verschil kunnen maken.’ ●

DO – 30 MAA – 20.00

Het is allemaal de schuld van de Chinezen

Tine Hens

Sint-Pieters-Leeuw, Landhuis de Viron, 02 371 22 62

Anders reizen

Een fietsreis van Brussel naar Tokyo gaf Manon Brulard de energie om *slow travel* te lanceren bij een breder publiek. ‘Het is klimaatneutraal, ontkracht stereotypen en verruimt je blik’, klinkt het na tal van ontmoetingen met vooral andere vrouwelijke fietsers die ze onderweg filmde.

TEKST Tom Peeters – FOTO Manon Brulard

Het was een vriendin, die haar reis van Vancouver naar Santiago filmde, die Manon Brulard (34) ertoe aanzette om een pocketcamera en een knoopsgatmicrofoon mee te nemen op haar trip. ‘In *Woman don’t cycle* wilde ik het vooral hebben over fietsende vrouwen, want anders dan bij mannen gaat het bij hen niet zozeer over snel en competitief zijn, maar over gemeenschap vormen. Voor veel vrouwen die ik onderweg tegenkwam, werkte samen fietsen empowerend.’

Samen met haar vriend Dries Van Ransbeeck (31) begon Brulard in februari 2019 in Brussel aan de reis van haar leven. Langs de oevers van de Donau ging het richting Zuid-Oost Europa, waarna via Turkije, Iran, enkele Centraal-Aziatische republieken, China en Zuid-Korea na elf maanden Japan werd bereikt. De 13.500 km lange trip doorkruiste 21 landen en was volgens het Waals-Vlaamse koppel een goede manier om elkaar beter te leren kennen – ze vertrokken drie maanden na hun eerste ontmoeting – maar het bleek ook de ideale afwisseling tussen natuurlandschappen, cultuur en gastronomie.

‘We probeerden flexibel te zijn. Zo stond Iraaks Koerdistan eerst niet op ons programma omdat we dachten dat het er niet veilig zou zijn, terwijl het een zalig land bleek om te fietsen en we ze er zelfs een professionele dameswielerploeg hebben ontmoet. We zijn ook langer dan gepland in Turkije gebleven omdat we niet konden weerstaan aan het lekkere eten. In China, verrassend genoeg een erg fijn fietsland, hebben we enkele lange treinverbindingen ingelast zodat we verschillende streken konden verkennen.’

Afhankelijk van de lokale cultuur en infrastructuur hebben ze ongeveer een derde van de nachten gekampeerd, een derde bij mensen thuis gelogeerd en een derde op hotel/B&B. ‘Vooral de gastvrijheid is mij bijgebleven. Als je ergens met de fiets arriveert, zien mensen meteen de inspanning die je hebt gedaan. Dat dwingt respect af. Door de vele spontane ontmoetingen ben ik sociaal geworden.’

Economie versus community

De roots van Brulard liggen in Bergen, geen fietsstad. Pas tijdens haar studies in Brussel is ze begonnen fietsen. ‘Ik voelde me er onafhankelijker door. Als vrouw word je op de fiets ook minder lastiggevalen. Dat zette me aan het denken. Ineens beseftte ik hoe gendergebonden onze mobiliteit is. Voor mannen is fietsen vaak competitief of iets dat in de vrije tijd gebeurt, terwijl vrouwen ook naar de supermarkt of de school fietsen.’

Een fietsactiviste in Istanbul vertelde haar hoe de brug over de Bosporus voor discussie zorgt. Mannen vonden het stoer dat ze naar de andere kant konden fietsen, terwijl vrouwen een betere infrastructuur dichterbij huis verkozen. ‘Je ziet het ook in Brussel: de *fietsostrades* rond de stad zijn geweldig, maar in dichtbevolkte wijken pikken auto’s de plek in van de fietsen. De vraag is overal: investeer je om economische redenen of om het leven van bewoners te verbeteren?’

Dat fietsen een krachtig middel kan zijn om een gemeenschap te creëren wil het koppel nu ook in hun professionele leven uitdragen, onder andere met screenings van *Women don’t cycle*. ‘In april 2020 zijn we bovendien gestart met *Welcome to my garden*, een onlineplatform waarop mensen hun tuin ter beschikking kunnen stellen van trage reizigers. Dat hoeven geen fietsers te zijn, ook met een ezel of een kajak ben je welkom, zolang er maar geen motor aan te pas komt.’ Intussen maken meer dan 30.000 reizigers gebruik van ruim 4.000 tuinen. Via het nieuwe platform Slowby stippelen de twee ervaringsdeskundigen ook trage trips uit voor reisliefebbers. ●

WO – 1 MAA – 20.00

Woman don’t cycle

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Sigrid De Geyter, coördinator
expertisecentrum dementie Vlaams-Brabant

Vanzelfsprekend omgaan met mensen met dementie

Sigrid De Geyter (50) uit Sint-Genesius-Rode is een expert in dementie. In 2021 werd ze coördinator van Memo, het Regionaal Expertisecentrum voor dementie in Vlaams-Brabant. 'In Halle-Vilvoorde is er nood aan meer ondersteuning en zorg op maat voor mensen met dementie.'

TEKST Jelle Schepers - FOTO Tine De Wilde

Hoeveel mensen er in ons land dementie hebben, is niet precies geweten, maar uit schattingen blijkt dat het er meer dan 200.000 zijn. Een goede begeleiding van deze mensen en hun omgeving is van groot belang, en daar zet Sigrid De Geyter zich al zowat drie decennia voor in.

Interesse voor dementie

Dat had ze destijds zelf nooit kunnen voorstellen, al kwam ze op jonge leeftijd wel al met dementie in aanraking. 'Toen ik 19 jaar was, verbleef mijn oma regelmatig enkele weken bij ons. Ze had geheugenproblemen, en dat was best confronterend', herinnert De Geyter zich. 'Nadien kwam ik als thuisverpleegkundige vaak in contact met oudere mensen. Ik volgde de opleiding medisch sociale wetenschappen en op aangeven van mijn promotor deed ik mijn eindwerk over cognitieve stoornissen. Zo is mijn interesse gegroeid.'

Al haar volgende jobs draaiden rond dementie. 'In Brussel richtte ik mee een dagverzorgingscentrum voor mensen met dementie op en stond ik mee aan de wieg van het regionaal expertisecentrum Broes. Verder ben ik nog altijd actief als gastspreker in praatcafés over dementie en gaf ik les aan zorg- en verpleegkundigen. Lange tijd heb ik in een Brussels woonzorgcentrum gewerkt waar ik een afdeling rond dementie heb kunnen opstarten. Ook heb ik meegewerkt aan een boek over architectuur en dementie. Toen ik de vacature van Memo zag, heb ik niet lang getwijfeld. Ik wilde enkel nog met dementie bezig zijn en zag een kans om in mijn eigen streek mee het verschil te maken.'

Praatcafés

Als nieuwe coördinator zorgde De Geyter ervoor dat de vestiging van Memo in Halle-Vilvoorde verhuisde van Heikruis naar het centraler gelegen Dilbeek. 'Ons

takenpakket is zeer uitgebreid. Zo ondersteunen we onder meer professionele zorgverleners die in contact komen met mensen met dementie door het geven van vorming, opleiding en coaching. Ook mensen met dementie en hun naasten kunnen bij ons aankloppen. Wanneer iemand geconfronteerd wordt met dementie, van dichtbij of verderaf, kunnen wij hen toeleiden naar informatie, ondersteuning en zorg. Dat kan de maatschappelijke dienst van het ziekenfonds zijn of een lokaal praatcafé dementie.'

In de Vlaamse Rand zijn er verschillende van zulke praatcafés. 'Zo'n praatcafé is er voor iedereen die samenleeft met een persoon met dementie of interesse heeft. Er worden praktische tips gegeven over hoe om te gaan met zeer specifieke situaties', legt De

“ In Halle-Vilvoorde is er nood aan meer aangepaste zorgvoorzieningen voor jonge mensen met dementie.

Geyter uit. 'Als Expertisecentrum willen we ervoor zorgen dat er in de meeste gemeenten in ons werkingsgebied zo'n praatcafé komt. In de Zennevallei zijn er al praatcafés in Halle, Pepingen, Dilbeek en Sint-Pieters-Leeuw. In Sint-Genesius-Rode is er net eentje gestart. Op de eerste bijeenkomst waren er een vijftigtal mensen aanwezig. Elders in de brede rand heb je nog praatcafés in onder meer Zaventem en Zemst. Eind februari organiseerde een woonzorgcentrum in Vilvoorde voor het eerst een praatcafé. Ook de Druivenstreek en de cluster Asse, Merchtem, Affligem, Opwijk en Liedekerke hebben een praatcafé, net als in Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel, Wolvenstem en Meise.'

Familiegroepen

Parallel aan de praatcafés bestaan er *familiegroepen* bedoeld voor de dichte kring van

FR Une approche naturelle des personnes atteintes de démence

Sigrid De Geyter, de Sint-Genesius-Rode, est une experte en démence. Depuis 2021, elle coordonne Memo, le centre d'expertise régional de la démence dans le Vlaams-Brabant. 'À Halle-Vilvoorde, les personnes atteintes de démence nécessitent davantage de soutien et de soins.' Il reste pas mal de travail à faire. Il faut savoir que, selon les estimations, il y a 12.066 personnes atteintes de démence à Halle-Vilvoorde et que d'ici 2035, en raison du vieillissement de la population et d'un diagnostic de détection plus rapide, ce nombre serait de 16.985. 'Nous avons du temps à rattraper, en matière de ressources mais aussi au niveau de la sensibilisation. Je rêve d'un monde où chacun traiterait les personnes atteintes de démence de façon naturelle. D'une société qui proposerait des soins chaleureux et sur mesure pour les jeunes et les moins jeunes atteints de démence, car cela fait cruellement défaut.'

mensen met dementie. In Halle-Vilvoorde zijn er in Dilbeek, Grimbergen, Halle en Londerzeel. In die laatste gemeente is er zelfs een familiegroep rond jongdementie. 'In de familiegroepen, georganiseerd door de Alzheimerliga, komen de naasten van mensen met dementie met elkaar in contact. Ze doen hun verhaal, bespreken moeilijkheden, maken een wandeling om tot rust te komen, ... Zo'n familiegroep is kleinschaliger en intiëmer. Dat er in Londerzeel een familiegroep specifiek voor mensen met jongdementie is, is een goede zaak. Want bijvoorbeeld als tienerdochter van iemand met dementie heb je heel andere vragen dan een 65-plusser wiens partner aan de ziekte lijdt.'

Een handvol gemeenten in Halle-Vilvoorde mag zich een dementievriendelijke gemeente noemen. 'Het gaat onder meer om Sint-Pieters-Leeuw, Gooik, Londerzeel, Dilbeek, Opwijk en Kapelle-op-den-Bos. Voor de inhoudelijke uitwerking kunnen gemeenten bij het Memo terecht, voor logistieke ondersteuning bij de Vereniging voor Steden en Gemeenten. Op basis van onze tips en adviezen kunnen ze aan de slag', vertelt De Geyter. Wat kan een gemeente zoal doen? 'Bijvoorbeeld een wandelparcours op maat van mensen met dementie uitstippelen. Daarnaast is een aangepast vermissingsprotocol zeker een meerwaarde. Zo hebben we vorig jaar voor Leuven, samen met de sociale dienst, de politie, thuiszorgdiensten en alle woonzorgcentra, een specifiek draaiboek uitgewerkt over wat er moet gebeuren wanneer een persoon met dementie vermist raakt.'

Het VRT-programma *Restaurant Misverstand*, waarin acht mensen met jongdementie een restaurant openhouden, komt hard binnen bij heel wat mensen. 'Vanuit de expertisecentra in Vlaanderen werkten we mee aan dit programma, met als doel dat mensen met dementie respectvol in beeld zouden worden gebracht en goed begeleid zouden worden tijdens de opnames. En dat is ook gelukt', weet De Geyter. 'Zulke programma's helpen mee om het taboe over dementie te doorbreken. Met Restaurant

Misverstand wordt aangetoond dat mensen met jongdementie nood hebben aan zinvolle activiteiten.'

Inhaalbeweging nodig

In Halle-Vilvoorde is er volgens De Geyter een inhaalbeweging nodig. 'Er is nood aan onder meer aangepaste zorgvoorzieningen voor jonge mensen met dementie. Enkel in Hofstade en net over de provinciegrens in Denderleeuw zijn er specifieke dagverzorgingscentra. Dat zijn er te weinig. Stel dat je vanuit Halle je partner daar naartoe wil brengen en je ook de kinderen aan school moet afzetten en zelf op je werk moet geraken,... Dat is niet doenbaar. Weet je dat er in Halle-Vilvoorde zelfs geen enkel woonzorgcentrum erkend is om mensen met jongdementie op te vangen? Vanuit onze regio moet je daarvoor in Leuven of Ninove zijn. Kleinschalig, genormaliseerde woonvormen zijn er momenteel nog niet in Halle-Vilvoorde. In andere regio's zijn er wel initiatieven waarbij men in woonzorgcentra

geen afdelingen meer heeft van bijvoorbeeld twintig bewoners, maar waar zes of acht mensen met dementie samenwonen in een huiselijke omgeving. Ze behouden er maximaal de regie over hun eigen leven en het personeel geeft zorg op maat. Lokale inloophuizen dementie, waar je terecht kan voor informatie, ontmoeting en activiteiten, zijn er in Halle-Vilvoorde ook niet.'

Er is duidelijk nog werk aan de winkel. Zeker als je weet dat uit schattingen blijkt dat er in Halle-Vilvoorde 12.066 mensen met dementie wonen en dat er dat in 2035, door de vergrijzing en de snellere opsporing, 16.985 zullen zijn. 'Er is een inhaalbeweging nodig. Dat heeft voor een stuk met middelen te maken, maar ook met bewustwording. Ik droom van een samenleving waar iedereen vanzelfsprekend omgaat met mensen met dementie. Met een warme zorg op maat voor jonge en minder jonge mensen met dementie, want dat is broodnodig.'

 www.dementie.be/memo of 02 344 44 40

PODIUM

THEATER

DO – 2 MAA – 20.00

Charlie Bravo (+14j)

Charlotte De Groof

Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

VR – 3 MAA – 20.30

Zeefier (12j)

Theater Tieret & Desguin Strijkkwartel

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 8 MAA – 20.30

Apate spreekt

Simone Milsdochter

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Vechtstuk

De Hoe

DO – 9 MAA – 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR – 10 MAA – 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 22 MAA – 20.30

Long Day's Journey into Night

Zuidpool

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO – 23 MAA – 20.30

Een of andere Rus

Janne Desmet, Pieter Genard,
Lotte Heijtenis e.a.

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

VR – 31 MAA – 20.00

I love you, you're perfect.

Now change!

Musicalia

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

KIDS

Exit (+8j)

Circumstances/Piet Van Dycke

DO – 2 MAA – 19.30

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA – 25 MAA – 19.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO – 30 MAA – 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO – 5 MAA – 15.00 EN 16.30

Wacht 's even (6m-5j)

de Stilte

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO – 5 MAA – 15.00

Hallo Aarde (+3j)

Kapitein Winokio

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO – 12 MAA – 14.00, 16.00 EN 18.00

Kom hier (+6j)

Ultima Thule

Grimbergen, Den Douwe, 02 263 03 43

ZO – 12 MAA – 10.00, 11.00 EN 15.00

Mammoet (4-24m)

Klankennest

Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre,
02 371 22 62

Strange World (+6j)

familiefilm

ZO – 12 MAA – 11.00

Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

ZO – 26 MAA – 10.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO – 15 MAA – 20.30

Out of Chaos

Gravity & other myths

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR – 17 MAA – 14.00 EN 20.00

Zeppos. Het Mercatorspoor

familiefilm

Wommel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO – 19 MAA – 15.00

Geheimen op zolder (+2j)

Nellie & Cezar

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

ZO – 19 MAA – 15.00

Kom wel (+3j)

4Hoog

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO – 19 MAA – 14.30 EN 16.30

Hoosje (+3j)

Tal en Thee

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Hom(m)e (+2,5j)

Tina Heylen & Eva Binon

ZO – 19 MAA – 15.00

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZO – 26 MAA – 15.00

Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

ZA – 25 MAA – 19.00

Vuur/toren (+6j)

Laika & hetpaleis

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA – 25 MAA – 15.00

Click (+3j)

Sprookjes Enzo

Wommel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

HUMOR

De Poepa (+16j)

Brussels Volkstejoëter

WO – 1 MAA – 20.00

Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

ZO – 12 MAA – 14.30

Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

DO – 23 MAA – 20.00

Linkebeek, GC de Moelie,
02 380 77 51

DO – 2 MAA – 20.00

Comedy Club #4

Arnout Van Den Bossche &

MC Gery Laboule

Schepdaal, De Rare Vos, 02 466 20 30

2 EN 3 MAA – 20.30

Wake me up when it's over

Alex Agnew

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA – 4 MAA – 20.30

Een heel zwaar leven

Amelie Albrecht

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Achteraf niet komen huilen

Robrecht Vanden Thoren

ZA – 4 MAA – 20.30

Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

WO – 29 MAA – 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Badje vol met stroop

Guga Baul & Jonas Van Thielen

ZA – 4 MAA – 20.30

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR – 31 MAA – 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

De Frivole Framboos

WO – 8 MAA – 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 18 MAA – 20.00

Wommel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

DO – 9 MAA – 20.30

Retro

Han Solo

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Perpetuum Mobile

William Boeva, Tine Embrechts,

Peter Thyssen & Bert Verbeke

DO – 9 MAA – 20.00

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DO – 23 MAA – 20.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

DO – 16 MAA – 20.30

Er was eens

Jeron Dewulf

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Artificiële intelligentie

Lieven Scheire

16 EN 17 MAA – 20.00

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

VR – 31 MAA – 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA – 18 MAA – 20.15

The One and Lonely

Gunther Lamoot

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA – 18 MAA – 20.30

Seniorie de Spielerei

Die Verdammte Spielerei

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

23, 24 EN 25 MAA – 20.00

Nero en

de Verschrikkelijke Tweeling

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

VR – 24 MAA – 20.30

Spießens Spijbelt

Kamiel Spiessens

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO – 30 MAA – 20.30

Toen eindelijk alles lukte

Maarten Westra

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR – 31 MAA – 20.00

Broeden

Grof Geschud

Wommel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

LITERATUUR

ZO – 12 MAA – 10.30

De kast van... Jan Hautekiet

Dilbeek, bibliotheek, 02 466 20 30

ZO – 12 MAA – 17.00

Ik zal alles verdragen, ook mezelf

Bruno Vanden Broecke leest dagboek-

fragmenten van Leopold Flam

Beersel, Huis Herman Teirlinck,

www.huisvanhermantteirlinck.be

● La Serenata (2/3, 3/3, 29/3 en 31/3)

DANS

ZA – 11 MAA – 20.30

The Wild Stage

Oester

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

MUZIEK

La Serenata

Pieter Embrechts, Noémie Schellens & Maarten Vandenbemden

DO – 2 MAA – 20.00

Wommel, Sint-Servaaskerk, 02 460 73 24

VR – 3 MAA – 20.00

Zaventem, Sint-Martinuskerk, 02 307 72 72

WO – 29 MAA – 20.30

Sint-Genesius-Rode, Sint-Barbarakerk, 02 381 14 51

VR – 31 MAA – 20.30

Asse, Parochiekerk Krokegem, 02 456 01 60

VR – 3 MAA – 20.00

Nerorocksessie

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

VR – 3 MAA – 14.00

Een zoen van toen

Stokman & Vos

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

VR – 3 MAA – 20.30

La Speranza

Die Kölner Akademie, Lore Binon & Alon Sariel

Grimbergen, Abdijkerk, 02 263 03 43

VR – 3 MAA – 20.30

Cooking with Knopfler

Bart Buls en David Piedfort

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

Dat heet dan gelukkig zijn

De musical

3, 4 EN 5 MAA – 20.00 EN 14.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

10, 11 EN 12 MAA – 20.00 EN 15.00

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

ZA – 4 MAA – 20.00

Naïma Joris. Theatertour

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 7 MAA – 14.00

Terug naar 'The Roaring Twenties'

Zsa Zsa Zsu

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

The Bootleg Sixties

DO – 9 MAA – 20.00

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

VR – 17 MAA – 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR – 10 MAA – 20.30

Meltheads + Porcelain id

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA – 11 MAA – 20.00

1914-1920 door de ogen van Louis Rigaux

Anemos Saxofoonkwartet

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI – 14 MAA – 20.00

Grégoire Tirtiaux & Anaïs Moffaerts

Foyer do Mundo

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

DO – 16 MAA – 20.30

Matthias Van den Brande Trio

Jazz at Felix'

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DO – 16 MAA – 20.30

Van Brandweer tot Swentibold

Bob Savenberg

Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre, 02 371 22 62

DO – 16 MAA – 20.30

Isolde Lasoen

Grimbergen, Eldorado, 02 263 03 43

VR – 17 MAA – 20.15

Flip Kowlier. Theatertour

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR – 17 MAA – 20.30

Senne Guns & Lokko

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA – 18 MAA – 20.00

Les Sheikhs Shikhats & B'net Chaabi

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA – 18 MAA – 20.00

Philippe Raskin & friends

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA – 18 MAA – 20.00

Tribute to Status Quo

Status Quo Forever

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZO – 19 MAA – 11.00

Franco belge

Veronika Ilchenko & Toon Fret

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO – 22 MAA – 20.30

Super Rumba

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO – 22 MAA – 20.30

Suite X

Bram Stadhouders & Baroque

Orchestration X
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO – 23 MAA – 20.30

Arts Nouveaux

Florestan Bataille, Kurt Bertels &

Desguin Strijkkwartet

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO – 23 MAA – 20.30

Zanger - gitarist

Frank Vander linden

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DO – 23 MAA – 20.30

Liebrecht Van Beckevoort &

Vitaly Samoshko

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR – 24 MAA – 20.30

Marble Sounds

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA – 25 MAA – 20.00

Kirsten Gedeshi

pianorecital

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

ZA – 25 MAA – 20.30

History of Songfestival

Axl Peleman, Neeka, Wouter Mattelin e.a.

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO – 26 MAA – 11.00

Matthias Vancutsem

aperitiefconcert

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO – 26 MAA – 11.00

Cold & Raw

Soetkin Baptist, Jan Van Outryve &

Didier François

Asse, kapel Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO – 26 MAA – 14.00

Klassiek in de geest van Teirlinck

Izumi Pianoduo

Beersel, Huis van Herman Teirlinck, 02 359 16 00

DI – 28 MAA – 20.00

Metejoor (try-out)

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 29 MAA – 20.30

Words. Beats. Jokes

'Nuff Said

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Profound Observer

& Bert Joris

Jazzlab

WO – 29 MAA – 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR – 31 MAA – 20.00

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

📍 Bones and all (28/3)

29 MAA TOT 1 APR – 20.00
De Sirene van Ensor. Musical
 i.s.m. dienst cultuur en kunstacademie Zaventem
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DO – 30 MAA – 14.00
Mens, durf te leven!
 Erik Van herreweghe, Mireille Vaessen & Matthieu Engels
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

FILM

WO – 1 MAA – 20.00
Un beau matin
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 1 MAA – 20.00
Woman don't cycle
 Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Rebel
WO – 1 MAA – 20.30
 Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

ZO – 26 MAA – 15.00
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA – 4 MAA – 19.30
The Rumba Kings
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA – 4 MAA – 19.30
Quo vadis, Aida?
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Good luck to you, Leo Grande
ZO – 5 MAA – 20.00
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00
DI – 7 MAA – 20.30
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43
WO – 15 MAA – 20.00
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI – 7 MAA – 20.00
Zillion
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 7 MAA – 20.30
Alcarras
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO – 8 MAA – 20.00
De acht bergen
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO – 12 MAA – 20.00
Rumba La Vie
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI – 14 MAA – 14.00
Onze Natuur
 Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DI – 14 MAA – 20.30
Bardo
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI – 14 MAA – 20.30
La Ligne
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO – 16 MAA – 13.30
Mammuth
 Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

Corsage
ZO – 19 MAA – 20.00
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00
DI – 21 MAA – 20.30
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MA – 20 MAA – 20.30
Boy From Heaven
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI – 21 MAA – 20.30
L'immensita
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

I wanna dance with somebody
DI – 21 MAA – 14.00 & WO – 22 MAA – 20.00
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO – 26 MAA – 20.00
Three Thousand Years of Longing
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA – 27 MAA – 20.30
Black Panther: Wakanda Forever
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA – 27 MAA – 20.30
White Balls on White Walls
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI – 28 MAA – 20.00
Hable con ella
 Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

DI – 28 MAA – 20.30
Bones and all
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI – 28 MAA – 20.30
The Chapel
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO – 29 MAA – 20.00
Everything everywhere all at once
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

EXPO

8 TOT 27 MAA
Els Verschuere. Wanderer
 fotografie
 Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

16 MAA TOT 21 JUL
Michel François
 Brussel, Bozar, www.bozar.be

18 TOT 26 MAA
Lentesalon 2023
 Koninklijke Kunstkring Hoeilaart
 Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

TOT 19 MAA
Christiaen Laurent.
Natuurfotografie
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

22 MAA TOT 8 APR
Lieve Bollaert
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

29 MAA TOT 24 MAA
Luc Vervliet.
Les Salines de Guérande
 fotografie
 Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

TOT 8 APR
We kept on dancing like it didn't matter. Giannina Urmeneta Ottiker
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

TOT 16 APR
Hans De Wandeler
Fauna inspireert
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

TOT 23 APR
Second Sight
 Baeckelandt, Stessel, Guerroui, Loze & Borgemans
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

TOT 30 APR
Jan Van Imschoot en Libasse Ka
 Dworp, Destelheide, 02 380 3915

TOT 21 MEI
Swedish Ecstasy
 Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 30 JUN
Van privé naar publiek.
Collectie Thomas Neiryck
 Drogenbos, FeliXart, 02 377 57 22

VARIA

4 EN 5 MAA
30 jaar de Kam
 Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

DI – 7 MAA – 20.00
Meester, ik heb geen tranen meer
 Jef Vermassen
 Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

WO – 8 MAA – 19.00
Visible Mending
 Atelier van Eva V.
 Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

WO – 8 MAA – 20.00

Mooi zijn & zwijgen

Anke Brouwers

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZA – 11 MAA – 18.00

Mix & Match

met o.a. Kamer van K., BLOND,

Femke Van der Steen

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 14 MAA – 20.15

Π-dag: missie 2022

Hetty Helmoortel

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI – 14 MAA – 10.15

Wij

Lennaert Maes & Andries Boone

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DO – 16 MAA – 14.00

Voorjaarsfeest Senioren Eurovizie

Andrea Croonenberghs, Chelsy &

Geena Lisa

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO – 16 MAA – 20.30

De hond bijt zoals hij is

Chris Dusauchoit

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI – 21 MAA – 20.00

Anoroc

Theater A tot Z

Wemmel, GC de Zandloper,

02 460 73 24

DO – 23 MAA – 20.30

Hollywood Teenagers

Roel Van Bambost

Dilbeek, Dil' arte, 02 466 20 30

ZA – 25 MAA – 10.00

Wat maakt jou gelukkig?

Jeugdboekenfeest

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DO – 30 MAA – 20.00

Wat betekent

klimaatverandering voor jou en jouw (klein)kinderen?

prof. Wim Thiery

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DO – 30 MAA – 20.00

Het is allemaal de schuld van de Chinezen

Tine Hens

Sint-Pieters-Leeuw, Landhuis de Viron,

02 371 22 62

Expo Second sight

Ode aan de subtiliteit

CC Strombeek brengt vijf jonge vrouwelijke kunstenaars samen in de tentoonstelling Second sight. Hoewel ze heel verschillende media hanteren, zijn er duidelijke parallellen. Allemaal vragen ze een aandachtige, grondige blik. Pas dan zie je het werk écht.

TEKST Ines Minten - FOTO Jeanne&Killian #01, Lore Stessel

Elk van de kunstenaars in Second sight speelt met een uiterst subtiele vormtaal: je kunt het werk nooit zomaar in één blik vatten', vertelt curator Charlotte Crevits. Met haast en spoed ontgaat je veel; in elk geval de essentie. Met hun vraag naar vertraging en aandacht gaan de kunstenaars in tegen de veelheid aan beelden die vandaag continu voorbij flitsen en die we wél in een oogopslag consumeren.

Second sight maakt zijn beloftes waar. Met doorzichtige materialen zoals glas, ijs en epoxy onderzoekt **Nienke Baeckelandt** de grens tussen vast en vloeibaar. De licht spookachtige uitstraling van een transparante, 'gesmolten en gestolde' stoel bijvoorbeeld, vertelt iets over vergankelijkheid. Op de ramen brengt de kunstenaar 'waterdruppels' uit epoxy aan. Wie er geen oog voor heeft, loopt er zo aan voorbij. Met de juiste blik en afstand zie je hoe de druppels het woord FOCUS vormen. Wat zie ik hier? Wat is het precies? Zulke vragen resoneren door heel de tentoonstelling. De werken prikkelen stuk voor stuk de nieuwsgierigheid die je nodig hebt om antwoorden te vinden.

Hilde Borgermans onderzoekt transparantie met behulp van de schilderkunst. Met de nieuwe reeks Super Structure – Twieje Wurd verwijst ze naar Frank Stella, boegbeeld van de minimal art, en diens slogan *Wat je ziet is wat je ziet*. Met haar zachte kleuren, onregelmatige lijnen en oneffenheden gaat Borgermans' ode aan Stella toch radicaal tegen diens stelling in.

Vraag fotografe **Lore Stessel** wat haar zin geeft om 's morgens op te staan en ze zegt: ontmoeting. Ze laat zich graag raken door de houding en de gestes van een persoon, door het geheugen van het lichaam dat onze hele geschiedenis in zich draagt. Die fascinatie bracht haar bij foto's van dansers. 'Ik zoek uitwisseling tussen dans en fotografie', legt ze uit. 'Een danser neemt me mee naar een plek die belangrijk voor hem of haar is. Ik ontmoet de plek en de danser en probeer zo veel mogelijk van dat kostbare moment in mijn foto's te vatten.'

Ariane Loze onderzoekt dan weer hoe je met ongerelateerde camerabeelden toch een verhaal kunt vertellen. De kijker wordt een actieve interpretator. Het verhaal ontstaat in de verbeelding. Ze maakte haar handelsmerk van films waarin ze alle rollen zelf speelt. In de nieuwe film *Our Cold Loves* speelt ze er 22. De personages hebben uiteenlopende profielen, maar zijn allemaal op zoek naar liefde via apps en internet. Loze werkte ervoor samen met dataspecialisten, onderzoekers en een liefdescoach, die elk een ander licht werpen op de vele belangen die met online daten gepaard gaan.

De poëtisch-abstracte werken van **Nadia Guerroui** zijn er enkel voor wie ze wil zien. Zonder aandacht verdwijnen ze volledig naar de achtergrond: de antipode van een reclamefoto. In de video-installatie *Many nights and many days* toont ze de reflectie van een nachtelijke stad, gefilmd vanuit een rijdende auto: een indirect nachtelijk stadslandschap.

Voor Second sight vormde CC Strombeek de exoruimte om tot een mini-museum. 'Een vrij klassieke opstelling', beaamt Charlotte Crevits. 'Maar het gaat hier dan ook over kunstenaars die gerust in een museum kunnen staan.' •

TOT 23 APR

Second Sight

Baeckelandt, Stessel, Guerroui, Loze & Borgermans
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

FAVORIETEN VAN

Truc Mai

**MOOISTE PLEK
IN VIETNAM**

De Mekong-delta.

FAVORIET GERECHTVietnamese
loempia.**MOOISTE
HERINNERING**Met andere
kinderen in de
duinen spelen.

Truc voor en de Truc na. De jonge Truc was een ambitieuze vrouw die van het drukke stadsleven hield. Ze wilde graag carrière maken en liefst zo snel mogelijk. Maar toen kwam ons eerste kind. Ik kon het niet over mijn hart krijgen om dat kwetsbare wezentje toe te vertrouwen aan een persoon die ik niet kende. Ik besloot thuis te blijven om voor haar te zorgen. Een keuze waar ik nog steeds achter sta. Tegelijkertijd voel ik de nood om onder de mensen te komen en me ook buiten mijn gezin nuttig te maken. Dat doe ik als *digidokter* door mensen met hun computer-vragen en digitale problemen te helpen.

Mai spreekt vlot Nederlands. 'Dat België een tweetalig land is, was een grote aanpassing. In het begin was ik gefrustreerd omdat ik me niet goed kon uitdrukken in het Nederlands en het Frans. Die frustratie was tegelijk mijn drijfveer om die twee talen onder de knie te krijgen.'

Werken, werken, werken

In Vietnam leefde ze in armoede. 'Ik ben pas gaan beseffen dat wij arme mensen waren toen ik de westerse levensstijl ontdekte. Als kind vond ik het normaal dat we geen elektriciteit hadden en dat onze ouders ons geen speelgoed gaven. Ik heb dat nooit als een gemis ervaren. Wanneer ik aan die tijd terugdenk, voel ik eigenlijk veel warmte en geborgenheid. Die periode was een leerschool. Ik leerde dat het materiële je niet gelukkig maakt. Dat inzicht helpt mij om vandaag mijn geld niet aan allerlei zinloze spullen uit te geven.' Mai waardeert de eenvoudige Vietnamese levensstijl, maar ze heeft het moeilijk met de harde werkhethiek. 'Mijn vader is 74 jaar. Hij gaat nog steeds naar de fabriek. Dan denk ik: heeft hij op zo'n leeftijd niet het recht om van het leven te genieten?'

Moestuinpret

Sinds vorig jaar heeft Mai haar eigen moestuin. 'Mocht je mij vroeger gezegd hebben dat ik mijn eigen groenten zou telen, ik zou eens goed gelachen hebben. Vandaag is het een van de dingen die ik het liefst doe. Onlangs hebben we fruitbomen geplant. Met het hele gezin hebben we beslist welke bomen er zouden komen. Onze tuin brengt ons dichter bij elkaar.'

's Avonds staat ze met haar dochters even stil bij wat hen die dag een gelukkig moment bezorgde. 'Als je wil, kan je altijd schoonheid zien. Het doet me denken aan een boek dat ik als kind las. Het gaat over de moeilijke en harde jeugd van de Vietnamese jongeren tijdens de oorlogsjaren. Toch is het boek allesbehalve triestig, want de jongeren slagen erin om met hun vriendschap de ellende te overstijgen. Ze steunen elkaar door dik en dun. Dat geeft hen kracht en levensvreugde.' ●

Geld maakt niet gelukkig

Elke week is Truc Mai (40) een dag van dienst als digidokter in de bibliotheek van Tervuren. 'Ik help mensen graag op weg in onze gedigitaliseerde wereld.'

TEKST Nathalie Dirix – FOTO Filip Claessens

Truc Mai groeide op in Vietnam. Toen ze in 2006 in Zweden duurzaamheid en milieu studeerde, leerde ze haar echtgenoot kennen. Samen wonen ze nu met hun twee dochters in Huldenberg. 'Drie jaar hadden we een langeafstandsrelatie. Toen kwam het punt dat we een keuze moesten maken. Ik koos

ervoor Vietnam te verlaten en een leven in België te leiden.'

Van frustratie naar actie

Wanneer Mai terugblijkt op haar parcours valt het haar op hoe ingrijpend de komst van haar twee dochters is geweest. 'Er is de

DE Geld macht nicht glücklich

Truc Mai aus Vietnam lebt mit ihrem Mann und ihren beiden Töchtern in Huldenberg. Jede Woche hilft sie in der Bibliothek von Tervuren Menschen weiter in der komplizierten digitalen Welt von heute. Mai spricht fließend Niederländisch. Als Kind hat sie in Vietnam in Armut gelebt. 'Mir wurde erst bewusst, dass wir arme Menschen waren, als ich den westlichen Lebensstil entdeckte. Als Kind dachte ich, es sei normal, dass wir keinen Strom hatten. Wenn ich an diese Zeit zurückdenke, spüre ich eigentlich viel Wärme und Geborgenheit. Ich habe gelernt, dass materielle Dinge nicht glücklich machen.'